

Festival plný hudby, tanca, folklóru, zvykov videlo 4 050 vd'ačných divákov

Medzinárodný Novohradský Folklórny Festival je každoročným lákadlom nielen pre milovníkov tradičnej ľudovej kultúry. Ľudí do regiónov Novohrad - Malohont - Nógrád nepritiahnu len známe slovenské a regionálne súbory, ale aj vystúpenia zahraničných hostí. V uplynulých ročníkoch 2010 - 2024 sa v rámci festivalov predstavili hostia z Argentíny, Brazílie, Holandska, Poľska, Českej republiky, Bulharska, Grécka, Ghany, Gruzínska, Bosny a Hercegoviny, Írska, Malorky, Paraguaja, Srbska, Španielska, Talianska, Turecka, Rumunska. Tento rok na pódii vystúpili zahraničné súbory z Maďarska - **TS Nógrád** (Šalgotárján) a **FS Muzsla** (Pásztó), Slovinska - **Akademská folklorna skupina France Marolt** (Lubľana), Poľska - **Wielkopole** (Poznaň), Macedónska - **Megdan** (Bogdanci), USA - **American Footworks** (Utah a Idaho).

MESTO
LUČENEC

Tri hlasy, tri duše Novohradu: slovenská fujara, maďarské tárogató a karpatské gajdy

Symbolicky na slovensko-maďarskej hranici v malebnom regióne Novohrad - Nógrád sa pod majestátnym hradom Šomoška v prírodnom parku nad

obcou Šomoška v stredu 23. júla 2025 uskutočnil slávnostný otvárací ceremoniál **29. ročníka Medzinárodného Novohradského Folklórneho Festivalu**

(MNFF). V programe sa postupne predstavil hradný pán Šomošky z historickej skupiny Defensores, Jozef Marko z Lipovian hrou na fujare: jediný hlas, ktorý vie rozprávať aj v tichu. Práve v deň slávnostného otvorenia sme si pripomenuli 20. výročie zápisu fujary do zoznamu UNESCO, Csaba Szukán zo Šalgotárjánu zahral na tárogató: jeho hlas niesol správy, žiaľ aj radosť. Ako symbol kultúrneho porozumenia hral na

gajdy Lukáš Lacko z Bratislavy: gajdy ako hlas predkov. Oslavujú duchovné dedičstvo Karpát. Na pódium v ďalšej časti vystúpil slovenský folklórny a divadelný súbor Dubkáčik z Buzitky v sprievode Podjavorskej muziky zo Zvolenskej Slatiny, maďarský tanečný súbor Nógrád, FS Wielkopole z Poľska: „Prinášame dva naše národné tance regiónov Poznane a Krakova.

Pokračovanie na s. 2

Mediálni partneri:

Máme bohato zdobené farebné kroje, v ktorých vystupujeme. Zatiaľ sa tu cítime fantasticky a hrad Šomoška je spolu s prírodným parkom fantastický, prezradil Filip Laskowski z folklórneho súboru Wielkopoleanie v Poznani, Akademska folklor-na skupina France Marolt zo Slovinska: „Sme folklórna tanečná skupina France Marolt z Lublany. Na festival sme dorazili až dnes a radi by sme vám priblížili naše zvyky a tradície, ktoré sú charakteristické pre celú krajinu. Počas ceremoniálu vám predvedieme tanečné vystúpenie s tradičnými hudobnými nástrojmi, ktoré sú podobné tým, ktoré sa nachádzajú v Strednej Európe. Veríme, že naším vystúpením zabavíme hostí a predstavením nášho dedičstva zanecháme dobrý dojem,“ a FS Megdan zo Severného Macedónska: „Dnes budeme tancovať náš tradičný tanec o sviatku Lazarenki. Na každý tanec máme iný kraj.“

Festival oficiálne otvoril riaditeľ MNFF 2025 Stanislav Spišiak: „To, čo rozdeľuje štátna hranica, náš festival spája. Programy a vystúpenia prebiehajú na slovenskej a aj maďarskej časti Novohradu. Tradície a folklór rôznych národov reprezentujú súbory z USA, Slovinska, Poľska, Macedónska a Maďarska. Ich vystúpenia uvidia diváci aj v menších obciach na Slovensku a v Maďarsku. Neodmysliteľnou súčasťou festivalu je pestrý krojovaný sprievod účinkujúcich a následný krásny galaprogram v amfiteátri v Lučenci. Pripravené sú aj nádherné programy slovenských a regionálnych súborov či sólistov. Silný odkaz pre budúcnosť bude reprezentovať krásny detský program.

K dobrému festivalu patria aj sprievodné podujatia v podobe výstav, jarmoku tradičných remesiel, tvorivá dielňa, dom tanca, gastronómia, erudované rozhovory, stretnutia odborníkov a mnoho iného. Za organizátorov želim všetkým účinkujúcim, aby sa u nás v Novohrade cítili príjemne a aby sa zo svojich vystúpení tešili. Urobíme všetko pre to, aby si z Novohradu odniesli len tie najkrajšie zážitky a skúsenosti a šírili dobré meno nášho festivalu nielen po celom Slovensku, ale aj v zahraničí.“

Prítomným divákovi sa neskôr prihovril viceprimátor mesta Šalgotárján Gábor Fenyvesi. Otvárací ceremoniál dosiahol svoj vrchol prostredníctvom vystúpení folklórneho a divadelného súboru Dubkácik a tanečného súboru Nógrád: „Sme členmi nógrádskeho tanečného súboru, z mesta Šalgotárján, ktorý dnes oslavuje svojich 50 rokov existencie. Tento významný milník nás motivoval zúčastniť sa Medzinárodného Novohradského Folklórneho Festivalu. Na podujatie sme pripravili dva tradičné kroje – jeden je z oblasti Sikul a druhý pochádza z okolia Tiszavasvári. Návštevníkom predstavenia prinesieme tance z Gemera a už spomínanej oblasti Tiszavasvári,“ povedal člen TS Nógrád Máté Kun. Nechýbala ani festivalová hymna „Daj Boh šťastia tejto zemi“, ktorú predniesla Podjavorská muzika. Slávnostný záver patril hradnému pánovi, oblečenému v dobovom odeve, a jeho vojakovi, ktorý symbolicky otvoril brány festivalu výstrelom z muškety.

Tradičný úspech mal aj tento rok Dom tanca v lučeneckej Bielej Labuti

Večerný program prvého dňa MNFF bol slávnostne otvorený v Dome tanca, kde sa ako prví predstavili mladí tanečníci z folklórneho súboru Ipeľ z Lučenca. Tento výkon ilustroval, ako domáci folkloristi dokážu spojiť sily a tancovať v jednote, bez ohľadu na to, či sú oblečení v tradičných krojoch alebo nie. Všetkým prítomným, vrátane sto účinkujúcich zo šiestich krajín ukázali, že tance sa dajú spoločne naučiť, zažiť a osláviť. Na „tanečnom parkete“ v Bielej Labuti sprevádzala účastníkov po-

dujatia Národ baví národ, ľudová hudba Temperament Címbal Orchestra.

V nasledujúcich dňoch sa program festivalu rozšíril aj do miest Lučenec, Fiľakovo, Poltár a obcí Divín, Halič a Budiná. V Maďarsku sa podujatie uskutočnilo v Šalgotárjáne, ako aj v obciach Michal a Banka. Okrem folklórnych súborov z krajín, ako sú Macedónsko, Poľsko a Slovinsko, sa na festivale zúčastnili aj hostia z amerických štátov Utah a Idaho.

Primátorka Lučenca prijala v historickej radnici zástupcov zahraničných súborov

Piatok (25. júl) bol zameraný na zástupcov zahraničných folklórnych súborov. Primátorka mesta Lučenec Alexandra Pivková v tento deň oficiálne privítala vedúcich a krojované páry týchto súborov v reprezentačných priestoroch historickej radnice. Tieto súbory sa počas Medzinárodného Novohradského Folklórneho Festivalu podelili o kúsok svojich národných tradícií. Vedúci delegácií z folklórnych skupín, ako sú Nógrád, Megdan, Wielkopoleanie, France

Marolt a American Footworks, si prevzali pamätne listy a spomienkové darčeky z rúk primátorky a riaditeľa festivalu Stanislava Spišiaka.

„Každý z vás so sebou nesie kus svojho domova a tradícií, ktoré s hrdosťou odovzdávate budúcim generáciám. V piesňach, tancoch, krojoch a zvykoch sa skrývajú príbehy vašich predkov, ktoré zdieľate s nami. S úctou a veľkým obdivom prijímate vašu cennú ponuku.

Pokračovanie na s. 3

Novohradský región je miestom, kde tradície zostávajú živé a neupadajú do zabudnutia. Naopak, sú neoddeliteľnou súčasťou nášho každodenného života. Preto je pre nás veľkým potešením, že sa naše cesty dnes spojili práve na tomto mieste. Je nám cťou, že môžeme byť mostom medzi vašimi kultúrami a naším regiónom, medzi vašimi príbehmi a našimi srdcami. Ďakujem všetkým účinkujúcim – slovenským aj zahraničným – za ich energiu, krásu tradičného umenia a nezabudnuteľné vystúpenia, ktoré spoja národy prostredníctvom hudby, tanca a folklóru,“ uviedla vo svojom prejave primátorka mesta Alexandra Pivková.

Program obohatili nielen poetické vystúpenia a prezentácie sólistov z detského folklórneho súboru Jánošík z Fiľakova, ale aj slávnostné podpísanie Memoranda o spolupráci s maďarským projektovým partnerom v rámci Programu Interreg Maďarsko - Slovensko.

Piatkový seriál programov pod názvom Objatie Novohradu priniesol nielen do Fiľakova, ale aj do malebnej obce Budiná výnimočný kultúrny zážitok. A práve Budiná spojila folklórne slávnosti s otvorením nového amfiteátra a vystúpením domácej hudby a sólistov Milana a Martina Gáborovcov s Martou Sýkorovou. Premiéru na novom pódiu mali slovenský FS Podpoľanci z Detvy a poľský FS Wielkopole.

Program na hradnom nádvorí vo Fiľakove bol zameraný na uchovávanie tradícií novohradského regiónu a prezentáciu tanečného a hudobného folklóru. Predstavil sa folklórny súbor Poltarica z Poltára a zahraniční hostia TS

Nógrád a FS Megdan, ktorí do podujatia vniesli svoj temperament a jedinečný štýl. Súčasťou programu boli aj sprievodné aktivity – súťaž vo varení kotlíkových špecialít a vystúpenia domácich folklórnych kolektívov hudobná skupina Barko, spevácka skupina Foncsik. Po vystúpeniach nasledoval v Penzióne Bebek kubánsky tanečný večer s hudobnou formáciou Unicumbia z Kuby, ktorá vytvorila neopakovateľnú večernú atmosféru.

„Od roku 2022 sa mesto Fiľakovo opäť podieľa na organizovaní Medzinárodného Novohradského Folklórneho Festivalu. Doteraz navštívilo Fiľakovo deväť zahraničných folklórnych súborov. Je to dôležité, pretože máme príležitosť predstaviť obyvateľom Fiľakova rozmanitosť vystúpení týchto súborov. Naše miestne folklórne kolektívy sa do festivalu zapájajú veľmi úspešne. Pod hradom majú možnosť spoločne tancovať a navzájom sa spoznať,“ prezradil Norbert Varga z Mestského kultúrneho strediska vo Fiľakove.

Súčasne s Fiľakovom prebiehal

aj galavečer v lučeneckom amfiteátri. Programová rada festivalu rozdelila podujatie na dva bloky. V prvom pod názvom Čriepky z mladosti účinkovali: DFS Radosť, DFS Jánošík, DFS Drienka, SSK Spievanky, DFS Malý Dubkáčik (mladšia a staršia zložka). Režisérom prvého bloku bol Matej Baláž a slovom sprevádzala Mária Bialová. Druhý blok niesol názov Poklady minulosti, ktorého režisérom bol Roman Malatínek a slovom sprevádzal Daniel Výrostek. V tomto bloku účinkovali: FS Krtišan, FS Technik STU, Veronika Koubová Malatincová, Petra Vraňáková, Kristína Žilíková, FS Ipel', FaDS Dubkáčik, rodina Gáborovcov, Peter Mužik a Milan Halaj.

no-hudobné spracovanie slovin-ského folklóru. Zo Slovenska vystúpil folklórny a detský súbor Dubkáčik z Buzitky v doprovode Podjavorskej muziky zo Zvolenskej Slatiny, ktorý priniesol energické a pestré predstavenie, v ktorom ožila krásna slovenských ľudových tradícií. „Festival bol opäť plný hudby, tanca, folklóru a zvykov, na ktoré sme hrdí. Teší ma, že Poltár mohol hostiť zahraničných účinkujúcich a zároveň sprostredkovať kultúrnu výmenu, ktorá obohacuje všetkých zúčastnených. Tieto podujatia spájajú ľudí, generácie aj národy,“ vyslovil primátor mesta Poltár Peter Sitor.

Sobotný (26. júl) „maratón“ pod názvom Objatie Novohradu odštartoval predpoludnie na nádvorí Csontváryho múzea v Haliči, kde sa spojil folklór s čarom lokálneho trhu. V príjemnom prostredí sa vďačnému publiku predstavili Seniori Partizán FS z Banskej Bystrice a American Footworks.

Na festivale v meste Poltár vystúpili folklórne kolektívy zo Slovenska i zahraničia. Zo Slovenska zavítal uznávaný Academic Folklore Group France Marolt, ktorý predstavil taneč-

O trinástej hodine otvorili Deň obce Divín - Slávnosti pod divínskym hradom. V rámci programu Medzinárodného Novohradského Folklórneho Festivalu sa v areáli renesančného Zichyho kaštieľa predstavil folklórny súbor Technik STU z Bratislavy a FS Megdan. Tieto kultúrne telesá priniesli do Divína ukážky tradičnej kultúry a jej osvetu, za čo boli odmenené od vďačných divákov bohatým potleskom.

Pokračovanie na s. 4

Folkloristi v sprievode zaujali desiatky okoloidúcich Lučenčanov

Farebný krojovaný sprievod a krátke predstavenia domácich i zahraničných súborov sa odohrávali priamo v uliciach mesta Lučenec v sobotu 26. júla, pričom ich sledovalo množstvo divákov, ktorí spoločne vytvorili jedinečnú atmosféru. „V našej skupine pôsobí približne 70 tanečníkov a hudobníkov. Spoločne reprezentujeme kultúru celého Slovenska, vrátane oblasti v zahraničí, kde žijú naši krajanovia. Našu kultúru prezentu-

jeme tancami, tradičnými krojmi, hudbou a spevom. Festival si skutočne užívame. Domáci sú nesmierne pohostinní a s ostatnými účinkujúcimi sme prežili nádherné chvíle. Už v prvý večer festivalu sme sa navzájom učili naše tradičné tance,“ vyjadril svoje myšlienky Andrej Tomšič, člen skupiny France Marolt z Ľubľany. Folkloristi zaujali desiatky okoloidúcich, ktorí ich krátke vystúpenia priamo na ulici odmenili milými úsmevmi.

Vyvrcholením 29. ročníka festivalu bol sobotný galavečer v lučenskom amfiteátri

Vyvrcholením tohtoročného Medzinárodného Novohradského Folklorneho Festivalu bol sobotný galavečer v lučenskom amfiteátri pod názvom Vitajte v Novohrade. Program bol aj v tento večer rozdelený na dva bloky. V prvom bloku Tradícia reč národov, účinkovali všetky pozvané zahraničné súbory Akademska folklorna skupina France Marolt, FS Muzsla, FS Wielkopolanie, American Footworks, FS Megdan. Program režíroval Jaroslav Černák a moderovala Blanka Harasimová. Druhý blok programu pod názvom Oslava krásy bol zastúpený tromi slovenskými súbormi: FS Podpoľanec z Detvy, FS Technik STU Bratislava a FS Železiar z Košíc. Program režíroval Roman Malatinec a moderovali Roman Malatinec a Filip Golský. Po ukončení hlavného programu sa účinkujúci presunuli do reštaurácie Biela Labuť, kde sa konala medzinárodná ľudová veselica s názvom Veselo že, veselo sa. Ľudový repertoár pripravili muzikanti z Kokavy nad Rimavicou.

„Aj o tom bol tento festival – o vzájomnom spoznávaní medzi

krajinami, objavovaní iných tradícií, pestovaní slovenských tradícií, priateľských stretnutiach a výbornej atmosfére, ktorú vytvorili účinkujúci spolu s divákmi. Ďakujem každému, kto sa podieľal na organizácii, taktiež všetkým účinkujúcim a v neposlednom rade divákovi a priaznivcom folklóru v našom regióne. Už teraz sa teším na jubilejný 30. ročník podujatia, ktorý bude mesto Lučenec opätovne spoluorganizovať a podporovať,“ konštatovala primátorka Alexandra Pivková.

V nedeľu 27. júla sa v maďarskej obci Banka za prítomnosti riaditeľa MNFF Stanislava Spišiaka a jeho kolegu Ferdinanda Egyeda, predsedu slovenskej národnostnej samosprávy Novohradskej župy, začal záverečný trojdňový galaprogram s názvom Prišli hostia noví. Slovensko v tomto podujatí reprezentoval folklórny súbor Technik STU Bratislava. Na prírodnom javisku sa postupne predstavili tanečníci a speváci z rôznych folklórnych súborov, medzi ktorými boli Dúha, Akademska folklórna skupina France Marolt, Wielkopolanie, FS Megdan a American Footworks.

Súčasťou festivalu bol bohatý sprievodný program

Milovníci bábik sa zúčastnili otvorenia výstavy, ktorú pripravila bábikárka Žaneta Vargová z Veľkého Krtíša, ktorá pútavo predstavila jej jedinečnú tvorbu.

Zbierka zahŕňa bábiky oblečené v tradičných odevoch, ktoré reprezentujú rôzne kroje našich predkov z regiónov Hont, Novohrad a Mikroregiónu Poiplie. Niektoré z týchto bábik si sama dala vyrobiť. Odevy, ktoré bábiky nosia, sú presnými kópiami historických krojov, pričom ich autorka sama vytvára, šije a rekonštruje. Aktuálne obsahuje jej zbierka 40 krojovaných bábik. Súčasťou výstavy v Dome Matice slovenskej boli aj staré,

ručne vyrobené drevené hračky z minulých storočí. V rámci programu spievala Sophia Leichterová a na heligónke hral Milan Gabera.

Okrem toho sa v mestskom parku uskutočnila exteriérová výstava, ktorá ponúkla sondu do života novohradského ľudu prostredníctvom dobových fotografií zo zbierok Novohradského múzea a galérie Lučenec a z vlastného výskumu jeho pracovníkov - etnológov. Tesne pred vstupom do amfiteátra ponúkali svoje výrobky v predajných stánkoch výrobcovia, remeselníci, farmári a producenti z rôznych regiónov Banskobystrického kraja s certifikátmi kvality regionálneho produktu Novohrad.

V areáli parku bol počas dvoch dní k dispozícii aj remeselný stan z Dielničky Novohradského osvetového strediska, kde animátorky pripravili pre deti z celého regiónu zaujímavé tvorivé aktivity.

Miesto medzi top festivalmi sveta

Podujatie predviani na 52. Svetovom kongrese medzinárodnej organizácie CIOFF zaradili medzi 150 najrenomovanejších folklórnych festivalov na svete. Akcia sa tak už druhýkrát uskutočnila ako súčasť medzinárodnej rady organizátorov folklórnych festivalov a ľudového umenia. „Myslím, že sme vybrali veľmi dobré zahraničné súbojy, ktoré naozaj kvalitne reprezentujú svoje národy a kultúry. Ich vystúpenia sa stretli s pozitívnymi reakciami. Budúci rok sa uskutoční už 30. ročník festivalu a jubileum chceme osláviť vo výnimočnom štýle.

Budeme robiť všetko preto, aby sme zohnali čo najviac financií, aby sme zorganizovali naozaj pekný jubilejný festival,“ dodal riaditeľ MNFF Stanislav Spišiak.

Hlavným organizátorom tohto významného podujatia je **Novohradské osvetové stredisko**. Ide o kultúrnu inštitúciu zriadenú Banskobystrickým samosprávnym krajom, ktorá spolupracuje s mestom Lučenec. Pri príprave podujatia úzko spolupracuje aj s mestami Poltár a Fiľakovo, ako aj s obcami Halič, Divín a Budiná. Medzi ďalších partnerov patrí Novo-

hradské múzeum a galéria v Lučenci, Oblastná organizácia cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpoľanie a Dom Matice slovenskej v Lučenci. Maďarskými partnermi sú: Zväz Slovákov v Maďarsku, Slovenská národnostná samospráva v Šalgotarjáne, Folklórny súbor Nógrád Šalgotarján, Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, mesto Šalgotarján, obce Banka, Michal a Šomoška.

29. ročník Medzinárodného Novohradského Folklórneho Festivalu finančne podporili:

- MNFF z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia
- Fond malých projektov Programu Interreg Maďarsko - Slovensko
- Národná organizácia pre propagáciu cestovného ruchu SLOVAKIA TRAVEL
- Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR
- Banskobystrický samosprávny kraj
- mesto Lučenec
- Novohradské osvetové stredisko

Naše poďakovanie patrí sponzorom, mediálnym partnerom, fotografom a spolupracovníkom MNFF:

Mestské noviny Lučenec, MY Novohrad, Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Obecné noviny, Televízia a rozhlas STVR, Regionálna televízia LocAll, Regionálna televízia TV Florena, Rádio Regina Stred, Rozhlas Slovenska, Novohradske.sk, Kam do mesta – Lučenec, Kultúra v Novohrade, vobraze.sk, Mestské informačné centrum Lučenec, mesto Lučenec, Dobrovoľní hasiči mesta Lučenec, Mestská polícia Lučenec, Okresné riaditeľstvo PZ v Lučenci, Europe Direct Lučenec, mesto Fiľakovo, Mestské kultúrne stredisko Fiľakovo, Mestský úrad Poltár, obec Halič, obec Budiná, obec Divín, obec Šiatorská Bukovinka, Múzeum Csontváry a Kaviareň Céder, Novohradské múzeum a galéria v Lučenci, Obchodné centrum Galéria Lučenec, Inzeráty Lučenec, Novohradská knižnica, Fond na podporu cestovného ruchu, Banskobystrický samosprávny

kraj, www.bbsk.sk, Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR, Slovakia Travel, Fond malých projektov Programu Interreg Maďarsko – Slovensko, Fond na podporu umenia, OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie, Regionálny produkt Novohrad, rozpočtová organizácia LUKUS, Dom Matice slovenskej v Lučenci, Novohrad a Podpoľanie, Sme hrdí na svoje korene, Zväz Slovákov v Maďarsku, Salgotarján régen és most, oslovma.hu, základná organizácia Csemadoku vo Fiľakove, Občianske združenie Iuvenis Neogradiensis, Fotografom: Antónia Tomalová, Milan Alberti, Stanislav Spišiak st., Igor Cibula, Roman Artim, JankoHraško.com

Poznámka: Video a foto zábery sú zverejnené na www.noslc.sk a FB profile: novohradskaosveta

Text: Ján Šnúrik
Foto: Antónia Tomalová

**Medzinárodný
Novohradský
Folklórny
Festival**

Vedúca American Footworks Mindy Larsenová o Slovensku a festivale

Navštívili ste Slovensko alebo strednú Európu prvýkrát?

„Áno, sme veľmi nadšení, že tu môžeme byť spolu s mojím manželom. Našli sme sa na škole, vzali sme sa a dohodli, že potrebujeme kolektív priateľov, s ktorými sa môžeme zúčastniť festivalov ako váš skvelý Medzinárodný Novohradský Folklórny Festival.“

Ako ste sa prispôbili časovému posunu?

„Nemala som s tým žiadne problémy, pretože som nadšená, že som tu. Na program som bola pripravená už od prvého dňa. Avšak niektorí tanečníci, ktorí mali posledné týždne koncoročné testy, sú unavení, a preto to pre nich bolo náročnejšie.“

Prečo ste sa rozhodli prísť na tento medzinárodný festival?

„Nikdy sme predtým na Slovensku neboli, ale slovenský tanec nás očaril. Chceli sme sa bližšie zoznámiť so slovenskou kultúrou, a to isté platí aj pre Maďarsko, takže je to skvelá príležitosť.“

Koľko vás sem prišlo?

„Náš folklórny súbor má dohromady 27 členov: 6 hudobníkov a 19 tanečníkov, plus ja a môj manžel.“

Povedzte nám viac o vašom súbore. Aké štýly tancov tančujete?

„American Footworks je mládežnícky folklórny súbor (pre vek 14 až 26 rokov) z oblasti Rocky Mountains, konkrétne z Utahu a Idaha v USA. Sme členmi CIOFF USA. Na rozdiel od mnohých amerických folklórnych skupín, ktoré sa špecializujú len na jeden štýl, náš repertoár je naozaj pestrý – odzrkadľuje bohatú zmes kultúrnych vplyvov. Uvidíte u nás všetko, od kovbojských tancov, cez Cake Walk, Hoe Downs, Charleston, Southern Waltz, až po Lindy Swing, bluesový step a rôzne formy amerického cloggingu - rytmický tanec s „dupákmi“, kde tanečník hrá nohami podobne akoby bubnoval. Naše vystúpenia sú energické, plné radosti a všade, kam prídeme, si získame publikum. Sme jednoducho zárukou dobrej nálady a zábavy.“

Ako sa vám na Slovensku páči?

„Máme to tu veľmi radi, krajina je skutočne krásna a mimochodom, prostredie pripomína naše domovy, najmä vďaka rozľahlým poľiam a kopcom. Je to naozaj očarujúce.“

Text: Ján Šnúrik
Foto: Roman Artim

Letné tvorivé dielne

– v Novohradskom osvetovom stredisku

V termíne od **4. do 8. augusta** sa priestory **Dielničky – Novohradského osvetového strediska v Lučenci** naplnili detským smiechom, tvorivým nadšením a fantáziou. **Letné tvorivé dielne** určené pre deti vo veku **7 až 12 rokov** – ponúkli pestrý program zameraný na rozvoj umeleckých zručností, objavovanie kultúry a posilňovanie spoločenských väzieb.

Počas piatich dní mali účastníci možnosť zoznámiť sa s viacerými výtvarnými technikami. Vyskúšali si maľbu na sklo a textil, prácu s hlinou na hrnčiarskom kruhu, ako aj tvorbu drobných výtvarných predmetov. Deti s nadšením sledovali, ako sa pod ich rukami rodia originálne diela, ktoré odzrkadľovali ich osobitý pohľad na svet. Program bol obohatený aj o poznávacie exkurzie. Spoločne sme navštívili **Radnicu v Lučenci**, prezreli si umelecké poklady **Csontváryho múzea v Haliči** a prešli sa romantickým parkom **Galicie Nueva**.

Štvrtý deň sa dielne presunuli do exteriéru – na nádvorie **Knižnice a osvety**, kde deti tvorili čarokruhy, kresby a drobné pletené predmety. Spoločná opekačka vytvorila príležitosť na neformálne stretnutie,

ktoré umocnilo priateľskú atmosféru celého podujatia. Osobitné poďakovanie patrí pracovníkom Novohradského osvetového strediska, ktorí sa aktívne podieľali na zabezpečení programu a sprievodných aktivít.

Záver týždňa patril **slávnostnej vernisáži detských diel**, ktorú pripravili samotní účastníci pre svojich rodičov. Podujatie symbolicky uzavrela spoločná pieseň, vytvorená deťmi počas tábora.

Letné tvorivé dielne priniesli pod vedením lektorky Kataríny Sokolovej deťom nielen nové výtvarné zručnosti, ale aj cenné priateľstvá, spoločné zážitky a radosť z tvorivého procesu. Veríme, že sa k nám účastníci budú s radosťou vracieť aj v ďalších rokoch.

Text a foto: Antónia Tomalová

HRA, HRAVOŠŤ, HRANIE

Tak majú vyzerat' letné prázdniny. Majú byť hravé, veselé, tvorivé,... To všetko sme splnili, a ešte niečo navyše.

V dňoch 7. - 11. júla 2025 už tretíkrát Novohradské osvetové stredisko v Lučenci (NOS) organizovalo letné tvorivé dielne zamerané na detskú dramatickú tvorivosť. Bol to báječný týždeň, ktorý začal pod vedením troch lektoriek teambuildingovými aktivitami a končil vystúpením pre rodičov a priaznivcov.

Ale pekne po poriadku: 20 detí vo veku 6 - 13 rokov sa denne stretávalo v malej sále NOS. Venovali sa rôznym aktivitám, ktoré súviseli s tvorivosťou a rozvíjali elementy, ktoré podporujú prejav na javisku. Veľa času venovali správnej reči, artikulácii, výraznému prejavu, tempu a intonácii. Hudobnú zložku rozvíjali dychovými, intonačnými cvičeniami a spevom, spevom, spevom. Pohyb na javisku, periférne videnie,

sledovanie „spoluhercov“ si precvičili pohybovými aktivitami, etudami, stvárnením reálnych aj vymyslených postáv. Keďže tvorivé aktivity potrebujú inšpiráciu a život v príbehoch, deti navštívili Detské oddelenie Novohradskej knižnice. Hľadali príbehy, vymýšľali pointy a dobre sa zabavili.

V tvorivej Dielničke pri NOS si vytvorili hrnčiarске výrobky z hliny, ktoré im budú navždy pripomínať tento týždeň. Keďže sme už v 21. storočí, mali možnosť vyskúšať si aj novšie techniky – vyrobili si personálne nakresleným motívom.

Nesmela chýbať módna prehliadka, veď „herci“ nosia kostýmy. Toto sa podarilo v mestskej radnici, samozrejme, až po prehliadke muzeálnych expozícií.

Synagóga je už tradične priestorom, kde si deti overia svoje hlasy, a samozrejme, tento rok si to spojili aj s pozorovaním výtvarných diel Erika Pančiho.

V rámci relaxácie tvorili origami, hrali hry, kreslili, tancovali a veľa sa rozprávali.

Medzitým doplnili spotrebovanú energiu, pán Brada sa postaral o to, aby nemali hlad ani smäd.

A hneď tu bol piatok, deň, na ktorý sa všetci trochu tešili a trochu sa ho aj báli. Predstavenie bolo vyskladané z piesní a etúd, ktoré si deti samé vytvorili. To všetko prepojili básňami Daniela Heviera a množstvom vlastných nápadov. Tréma? Bola. Ale všetci sa sústredili na 100% a predstavenie sa naozaj vydarilo. Sme hrdí na to, čo sme za ten týždeň dokázali a ďakujeme.

Poznámka

Fotogaléria a videá sú zverejnené na našej FB stránke: novohradskaosveta

Text: Monika Szabóová

Foto: Antónia Tomalová

Ôsmy krížik Pavla Haluku

Stavebný technik, publicista, historik **Pavol Haluka** sa narodil 5. 6. 1945 v Kokave nad Rimavicou, okres Poltár. V r. 1951-60 navštevoval ZDŠ v rodnej obci, v r. 1960-64 Strednú priemyselnú školu (SPŠ) stavebnú v Lučenci, maturoval v triede Ing. Júliusa Brocka. V r. 1966-74 bol stavbyvedúcim vo firme Pozemné stavby Lučenec, v r. 1974-92 v Pozemných stavbách Banská Bystrica ako vedúci strediska presunových úloh v Prahe (ČR). V r. 1992-2008 bol riaditeľom rekreačného zariadenia vo firme Panda, neskôr Patera Praha. Od r. 2008 žije na dôchodku v Prahe a striedavo aj na Salajke v Utekáči.

Základnú školu začal navštevovať v r. 1951, pekné spomienky ho viažu najmä na pani učiteľku Adelu Kovačovičovou, ktorá ho naučila čítať a písať. Počas školskej dochádzky účinkoval vo folklórnej skupine. Po návrate zo základnej vojenskej služby v r. 1965 s kamarátmi založili big-beatovú skupinu „Netopier“ a pre mládež v Kokave nad Rimavicou vybudovali Klub mladých, ktorý bol otvorený v r. 1968. Jeho predsedom bol do r. 1971 práve Pavol Haluka. Pre obec navrhol a spolu s členmi Klubu mladých vybudoval pomník padlým hrdinom v druhej svetovej vojne. V júli 2015 mu v obradnej sieni Obecného úradu udelili čestné občianstvo obce Kokava nad Rimavicou.

Na facebooku založil stránku „Stará Kokava“, kde sú publikované objavené staré písomné dokumenty, historické fotografie spolkov, obce aj osobností. Stránka má už 2 700 priateľov. Dokumenty slúžia každému, kto to potrebuje k svojej práci, čerpá z nej aj regionálny mesačník „REKUS“. Poslúžili aj pri zostavovaní monografie obce v r. 2018, kde je uverejnených viac

ako 500 fotografií tejto stránky. Zdrojom pre dopĺňanie sú Robert Schill, Jaroslav Spišiak, Janka Krotáková, Alice Penerová a mnoho ďalších rodákov.

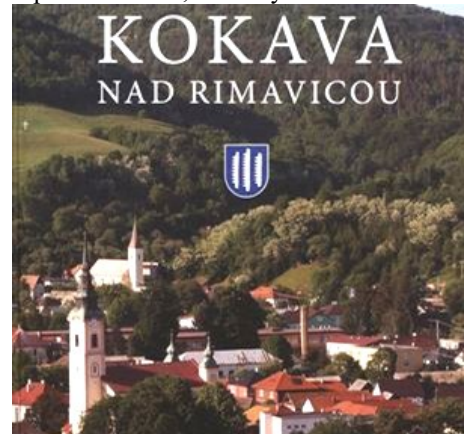
Po skončení ZDŠ v r. 1960 sa pre svoju záľubu v maľovaní rozhodol ísť študovať na Strednú umeleckú školu do Bratislavy. Bol tam prijatý, no nevedel si nájsť ubytovanie. Vtedy mu jeho kokavský triedny učiteľ Ondrej Ňuňuk poradil prestúpiť na Vyššiu priemyselnú školu stavebnú v Lučenci, kde ho následne prijali bez prijímacích pohovorov. Stavbárčina mu učarovala vďaka zaujímavým prednáškam profesorov: Ing. arch. Tibor Ferenczi, Ing. Ľubomír Mišút a Ing. Július Brocko. Zažil ešte aj vynikajúceho profesora Ing. arch. Oskára Winklera, po ktorom je škola dnes pomenovaná. Štúdium v Lučenci ukončil v r. 1964 maturitou a jeho úmysel ísť študovať architektúru na vysokú školu nedovolila zlá finančná situácia rodiny.

Preto v júni 1964 nastúpil do práce u Pozemných stavieb, závod Lučenec. Spočiatku ako majster a po návrate z vojenčiny v r. 1966 ako stavbyvedúci realizoval viacero stavieb v okrese Lučenec – Sklárske sídlisko Poltár, Paneláreň Opatová, železničná stanica Tomášovce, ZDŠ Halič, Obchodný dom Divín a najmä sídlisko Juh v Lučenci. V r. 1970 sa oženil s Jankou, rodenou Romaniakovou (*1950) a vychovali spolu dve dcéry – Zuzanu a Janu. Obe sú vysokoškolsky vzdelané a pracujú v Prahe. Spolu majú troch vnukov. V júni 2020 oslávili s manželkou zlatú svadbu. Žiaľ, jeho manželka Janka na následky ťažkej choroby zomrela 27. 8. 2022 v Prahe, pochovali ju v Kokave nad Rimavicou. V r. 1974 bol preložený na budovanie hlavného mesta Prahy, kde pracoval ako stavbyvedúci, od r. 1980 ako vedúci presunových úloh Pozemných stavieb Banská Bystrica. Spolu s technikmi a robotníkmi realizoval viacero významných stavieb v rámci komplexnej bytovej výstavby v Prahe na sídliskách Kobylisy, Prosek a Čierny Most. Konkrétne to boli materské školy, detské jasle, zdravotné strediská, reštaurácie, internáty, nákupné strediská, či liečebne pre dlhodobu chorých. Obzvlášť hrdý bol za výstavbu komplexu Základnej školy pre 1 200 detí v Kobylisiach, kde sa učili aj jeho dcéry či vnuci. Náročné úlohy postavené pre jeho podnik zvládol úspešne s množstvom dobrých remeselníkov, murárov a tesárov. V r. 1989 jeho stavebná partia dokončovala poslednú výstavbu vo Vysočanoch, kde ich zastihla aj nežná revolúcia. Celé osadenstvo stavby na čele s vedúcim sa vybralo vtedy na

Staromestské námestie manifestovať za demokraciu. Túto stavbu úspešne dokončili a odovzdali do užívania v r. 1990.

Pavol Haluka v Prahe zahájil aj svoju významnú publikačnú a zberateľskú činnosť historických dokumentov, viazucich sa k rodisku Kokava nad Rimavicou. Jeho lásku k histórii prebudil pán učiteľ Ondrej Ňuňuk na hodinách dejepisu a zemepisu. To ho priviedlo k amatérskemu výskumu histórie rodnej obce, svoje poznatky najprv publikoval v miestnej i regionálnej tlači. Zozbieral a spracoval pečiatky a pečate obce od r. 1596, zbierka obsahuje vyše 700 položiek, zostala žiaľ, len v rukopise. Ďalej zhromažďuje dokumenty o významných osobnostiach, ktoré sa narodili, pôsobili alebo umreli v Kokave do *Lexikónu osobností Kokavy nad Rimavicou*. Túto prácu postupne dopĺňa, dodnes obsahuje viac ako 500 hesiel. Jej vydanie je však otáznne. V knihách *Zničenie Kokavy 3. augusta 1911 (Praha, 1999)* a *Veľký požiar k 100. výročiu vyhorenia obce Kokava nad Rimavicou (Nitra, 2011)* publikoval materiály o zhorení Kokavy.

Inštaloval aj niekoľko výstav: História cirkevného zboru – slovom a obrazom k 90. výročiu vysvätenia nového chrámu Božieho v Kokave nad Rimavicou (júl 2003), Prvá zástava Slovenskej evanjelickej jednoty na Slovensku (august 2006), ktoré sú trvale umiestnené v predsieni kostola. Okrem toho je autorom publikácií: *Dejiny osvety v Kokave nad Rimavicou. K 80. výročiu založenia Miestnej ľudovej knižnice (Praha, 2003)*, *Slovenský evanjelický a. v. cirkevný zbor v Prahe. História zboru k 60. výročiu jeho založenia (Praha, 1. vyd. 2007, 2. vyd. 2014)*, *Železničná trať Poltár – Utekáč. 100 rokov od príchodu prvého vlaku do Kokavy nad Rimavicou (Praha, 2008)*. Jeho doteraz poslednou prácou bolo spoluautorstvo pri zostavovaní monografie obce *Kokava nad Rimavicou – kapitola Kultúra*, ktorá vyšla v r. 2018.

Pokračovanie na s. 9

Vo svojej zbierke má ešte veľa archívnych dokumentov i nápadov pre ďalšie publikovanie histórie rodnej obce. Problém je však vždy vo financovaní vydania. V Prahe len ťažko nachádza sponzorov pre tak úzke zameranie – histórie Kokavy nad Rimavicou.

Pri príležitosti jeho 80. narodenín vyslovujem Pavlovi Halukovi úprimné i úctyhodné slová vďaka za jeho celoživotný záujem i výrazný prínos do oblasti histórie Kokavy nad Rimavicou. Paľko, vysoko si vážim Tvoju ušľachtilú a trpezlivú činnosť, ktorá je v dnešných časoch skutočne výnimočná.

Nedá sa totiž urobiť rýchlo, dôkladný výskum a štúdium historických materiálov si vždy vyžaduje nesmiernu veľa času a energie bádateľa. Za ďalšie – o takúto publikáciu nie je žiaľ, záujem ani v odborných kruhoch, ani u širokej verejnosti, ba ani u vydavateľov, čo je na škodu veci. No a v konečnom výsledku – takúto publikáciu nie sú „bestsellermi“, nedá sa nimi zarobiť veľa peňazí. Paľko, ešte raz všetko najlepšie – najmä veľa zdravia k Tvojim významným okrúhlym narodeninám v mene redakcie mesačníka REKUS v Lučenci, ako aj v mene svojom. Budeme sa tešiť na Tvoje ďalšie publikácie.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Marián Sluk: „V roku 2026 sa na letisku v Lučenci uskutočnia 48. Vojenské Majstrovstvá sveta v parašutizme“

Tréner parašutizmu, prezident Slovenskej leteckej federácie **Marián Sluk** sa narodil 5. 8. 1955 v Medzilaborciach. Základné vzdelanie získal v r. 1961-70 na ZDŠ v Humennom, Strednú ekonomickú školu navštevoval v r. 1970-74 tiež v Humennom. V r. 1974-78 študoval na Vysokú vojenskú školu tylového a technického zabezpečenia v Žiline. Popri zamestnaní vyšťudoval v r. 1982-86 Fakultu telesnej výchovy a športu Univerzity Karlovej v Prahe (ČR). Ani jednu vysokú školu však nedokončil. 10. 3. 1980 nastúpil ako tréner vrcholového športu na letisko Lučenec – Boľkovce. Nadväzne do 31. 12. 2009 pôsobil ako tréner v Dukle Trenčín a Dukle Banská Bystrica. Od r. 2004 pôsobí doteraz ako hlavný letový inšpektor Slovenskej

federácie ultraľahkého lietania v Boľkovciach. V r. 2017-20 bol prezidentom Slovenskej federácie ultraľahkého lietania, od r. 2020 je až doteraz prezidentom Slovenskej leteckej federácie v Lučenci – Boľkovciach. Žije v Lučenci.

Marián, predstav nám, prosím kraj, odkiaľ pochádzaš?

Medzilaborce sú malé mesto s bohatou rusínskou a pravoslávnu tradíciou. Ležia v doline rieky Laborec a sú centrom horného Zemplína. Región je známy svojou prírodou, kultúrnym dedičstvom a unikátnou polohou blízko hraníc s Poľskom a Ukrajinou. Krstili ma v pravoslávnom chráme svätého Ducha, ktorý sa nachádza v centre Medzilaboriec. Chrám bol postavený v modernistickom štýle v rokoch 1949-50, ide o najvýznamnejší pravoslávny chrám v meste, ktorý je centrom miestneho pravoslávneho duchovného života. Múzeum moderného umenia Andyho Warhola bolo založené v r. 1991. Je to jediné múzeum na svete mimo USA venované výlučne Andymu Warholovi, pop-art, ikone so slovensko-rusínskymi koreňmi (jeho rodičia pochádzali z neďalekej obce Mikoová). V expozícii sa nachádzajú originálne diela Andyho Warhola, ako aj tvorba jeho brata Paula a synovca Jamesa. Toto múzeum okrem výstav organizuje aj workshopy, filmové projekcie a umelecké podujatia.

Medzilaborce sa nachádzajú v blízkosti hraníc Poľska a Ukrajiny ...

Áno, v blízkosti sa nachádza hraničný priechod do Poľska Palota – Radoszyce (cca 20 km severne). Využívaný je najmä turistami i nákladnou dopravou. Hraničný priechod na Ukrajinu Ubľa – Malyj Bereznyj leží cca 35 km juhovýchodne a je

veľmi dôležitou spojnicou pre rusínsku komunitu i cezhraničné vzťahy. Región Medzilaborce má výrazné multietnické a multikultúrne zázemie. Okrem Slovákov tu žijú Rusíni, Ukrajinci, Rómovia a iné menšiny. Laborecká vrchovina a Bukovské vrchy ponúkajú turistiku, cyklotrasy a pokojnú prírodu. Poloniny (UNESCO-m vyhlásená biosférická rezervácia) sú neďaleko a sú domovom najzachovalejších bukových pralesov v Európe. V r. 1961 sa naša rodina presťahovala do Humenného, kde som začal navštevovať ZDŠ, ktorá bola umiestnená v miestnom kaštieli.

Ako si sa dostal k parašutizmu?

Parašutizmu som sa začal venovať 20. mája 1970. Zúčastňoval som sa na výberových sústrediach československých parašutistických juniorov a neskôr som zorganizoval aj Majstrovstvá Slovenskej republiky v parašutizme. Následne prišla požiadavka na pozíciu asistenta trénera parašutizmu v Stredisku vrcholového športu na letisku v Lučenci. Výberové konanie som absolvoval úspešne a 10. marca 1980 som do tejto funkcie nastúpil. Veľkou oporou mi boli krajský inšpektor parašutizmu pán Pavel Gdovin a pán Dušan Pribula. Mojm vzorom bol aj neskorší kolega, pán Ing. Ivo Skoták. Veľkým úspechom bol titul juniorskej majsterky sveta pre Květoslavu Lněničkovú na šampionáte v Ankare v r. 1984. Československé parašutistky patrili k svetovej špičke – na každých majstrovstvách sveta získali medaily. Výnimčným bol r. 1990 v juhoslovanskom Blede (dnes Slovinsko), kde ženské družstvo (Miroslava Pytlíková, Jana Kočárková, Ilona Fléglová, Danko Oravcová a Katka Babincová) získalo titul majsteriek sveta.

Odkedy si trénerom parašutizmu?

Ako asistent trénera som nastúpil 10. marca 1980, a už v tom čase sme sa pripravovali na XVI. Majstrovstvá sveta v parašutizme, ktoré sa konali v r. 1982 na letisku v Lučenci. Otvorenie sledovalo neuveriteľných 80 000 divákov. Od 1. januára 1981 som bol menovaný za vedúceho trénera Strediska vrcholového športu. Od 1. októbra 1982 som sa stal štátnym trénerom československej reprezentácie žien. V r. 1990 som prešiel do funkcie riaditeľa Leteckého športového centra Slovenského národného aeroklubu, kde som sa podieľal na príprave reprezentácie v leteckých športoch a parašutizme. Od r. 1995 až do 31. 12. 2009 som pôsobil ako hlavný tréner vojenského športového oddielu parašutizmu vo VŠC DUKLA Trenčín a neskôr v Banskej Bystrici. Organizoval som Majstrovstvá sveta v parašutizme v r. 1982, 1991, 2000, 2002, 2008 a 2009 na letisku v Lučenci. Pri všetkých, okrem roku 1982, som bol riaditeľom.

Pokračovanie na s. 10

V r. 2017 si sa stal prezidentom Slovenskej federácie ultraľahkého lietania. Čo všetko je náplňou tejto tvojej práce? Naša federácia má takmer 30-ročnú históriu a od r. 2020 nesie názov Slovenská letecká federácia. Máme letecký personál a techniku v 30 krajinách sveta, vyše 1 300 pilotov a viac než 550 lietadiel. Ako prezident som štatutárnym zástupcom a zodpovedám za činnosť organizácie. Zároveň zastávam aj funkciu hlavného letového inšpektora, riadim inštruktorov, inšpektorov aj technický personál. Funkcia je volená na štyri roky.

Tvoja rodina sa tiež venuje športovému lietanu ...

Moje deti – Patrik, Petra a Marián – majú blízko k letectvu a parašutizmu. Patrik absolvoval približne 20 zoskokov a nalietal cez 100 hodín. Dnes sa venuje svojej rodine a mojim vnukom – Leonardovi a Maximiliánovi. Petra absolvovala asi 10 zoskokov a venuje sa vnúčatám Sára a Samuelovi. Marián je úspešným inšpektorom lietania, vedie výcvikové stredisko Slovenskej leteckej federácie, má nalietaných takmer 3 000 hodín a absolvoval dva tandemové zoskoky. Pri všetkých úspechoch, neúspechoch, chorobách či poúrazových stavoch po mojom boku stála vždy moja pani manželka Iveta, ktorá mi bola veľkou oporou pri dosahovaní mojich vysokých cieľov.

Čo plánuješ do ďalšej etapy svojho života?

V r. 2026 sa na letisku v Lučenci – Boľkovciach uskutočnia 48. Vojenské Majstrovstvá sveta v parašutizme (CISM). Na ich príprave pracujem už takmer rok a naša kandidatura bola úspešná. Chcem odovzdať svoje skúsenosti, aby mal šampionát prívlastok „veľkolepý“. Verím, že týmto podujatím ukážeme svetu, že Slovensko, Armáda SR, DUKLA, Ozbrojené sily SR aj Letecké športové centrum dokážu dôstojne reprezentovať našu krajinu doma i v zahraničí.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Pripomíname si

Ladislav Balga

Pedagóg, riadiaci pracovník **Mgr. Ladislav Balga** sa narodil 26. 8. 1936 v Čebovciach, okres Veľký Krtíš. Základné

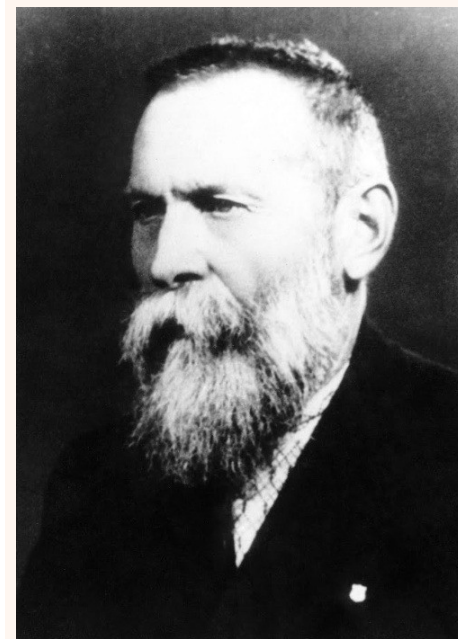
vzdelanie získal v r. 1942-45 v Čebovciach (vyučovací jazyk maďarský – VJM) a v r. 1945-52 v Kosihovciach (vyučovací jazyk slovenský – VJS). Jeho otec Ľudovít Balga (1909-1945) zomrel počas druhej svetovej vojny, keď mal mladý Ladislav 9 rokov. Po skončení vojny v r. 1946-48 bola jeho matka Elena Balgová, rod. Jakabová (1913-2000) nútená umiestniť svojich synov-dvojčiky Ladislava a Ľudovíta do sirotinca (internátna škola) v Banskej Bystrici, odkiaľ si ich v r. 1948 vzala späť a ďalej vychovávala sama v Čebovciach. V r. 1952-55 Ladislav Balga navštevoval Gymnázium B. S. Timravy v Lučenci, kde maturoval v triede Karla Kalamára. Popri zamestnaní vyštudoval v r. 1955-58 kombináciu zemepis a dejepis na Vyššej pedagogickej škole v Banskej Bystrici.

Jeho prvým učiteľským miestom sa stala Ľudová škola v Šíde pri Fiľakove, neskôr prestúpil na základnú školu v Radzovciach. Najdlhšiu časť svojho života prežil ako učiteľ základnej školy s VJS na Školskej ulici vo Fiľakove v r. 1966-96, z toho v r. 1972-90 vykonával funkciu

riaditeľa školy. Okrem svojej kombinácie zemepis a dejepis vyučoval aj občiansku výchovu, ako aj žiakov na I. stupni ZŠ. Učitelia, ktorí s ním v tom čase vo Fiľakove pôsobili: Jozef Klinda, Mikuláš Kováč, Ladislav Uderian, Marta Senková, Margita Kleinová, Eva Novodomsá, Mária Drozdová a i.

Ladislav Balga bol dvakrát ženatý. Prvá manželka Mária Balgová, rod. Ádámová (1938-1986) pôsobila ako učiteľka na ZŠ s VJM vo Fiľakove. Po jej smrti sa oženil po druhýkrát. Druhá manželka Eva Balgová, rod. Czaková bola učiteľkou na ZŠ s VJS vo Fiľakove. Z prvého manželstva sa mu narodili dve dcéry: Ing. Beáta Dudášová (*1961), ktorá je chemickou inžinierkou, v súčasnosti pracuje ako ekonómka v banke vo Vrábľoch a lekárnička PharmDr. Henrieta Balgová (*1968), ktorá žije v Lučenci.

Mgr. Ladislav Balga zomrel 25. 8. 2020 v Lučenci, pochovaný je na cintoríne vo Fiľakove.

Samuel Činčurák

Misijný pracovník, náboženský spisovateľ **Samuel Činčurák** sa narodil 28. 7. 1883 v obci Pivnica, dnes časť Vojvodina, Srbsko. Po skončení ľudovej školy sa vyučil za kolára v Iloku (dnes Chorvátsko). Od r. 1901 bol misijným pracovníkom v Starej Turej, v r. 1903-05 vojakom v Székesfehérvári, v r. 1906-08 misijným pracovníkom v Katoviciach (dnes Poľsko) a Hausdorfe (dnes Rakúsko). Od r. 1912 pracoval ako roľník a misijný pracovník v Ozdine.

V jeho literárnej činnosti, v ktorej dominuje náboženská tematika, bol ovplyvnený evanjelickou náboženskou spisovateľkou Kristínou Royovou (1860-1936).

Pokračovanie na s. 11

Písal najmä poviedky, rôzne príbehy zo života či básne s nábožensko-didaktickým zameraním, približne tretina z nich vyšla knižne, zvyšok zostal v rukopisoch. Náboženskými úvahami, príbehmi z domáceho prostredia či protialkoholickými článkami prispieval do časopisov: *Betanie*, *Svetlo*, *Večernica* a do ročenky *Tesnou bránou*.

Počas prvej svetovej vojny prešiel ako vojak rakúsko-uhorskej armády srbským, ruským i talianskym frontom a prežité udalosti si zaznamenával ešte počas vojny. Z jeho tvorby vyberám: *Dva vianočné dárky* (1909), *Džavro* (1909), *Malý plátenkár* (1910), *Malý nespokoj* (1923), *Východ. Víťazstvo lásky* (1924), *Čo bol môj otec* (1926), *Tajní vrahovia* (1928, 2017), *Čo brezička prežila* (1930), *O zajačikovi* (1931), *Stratená a nájdená* (1934), *Nové Slovensko* (1936), *Vojna* (2016) a i.

Spracované podľa: Biografický lexikón Slovenska 2. zv. C-F, Martin, Slovenská národná knižnica 2004, s. 163, ako aj podľa internetových stránok.

Samuel Činčurák zomrel 14. 11. 1952 v Rimavskej Sobote, pochovaný je v Ozdine.

Ivan Eibner

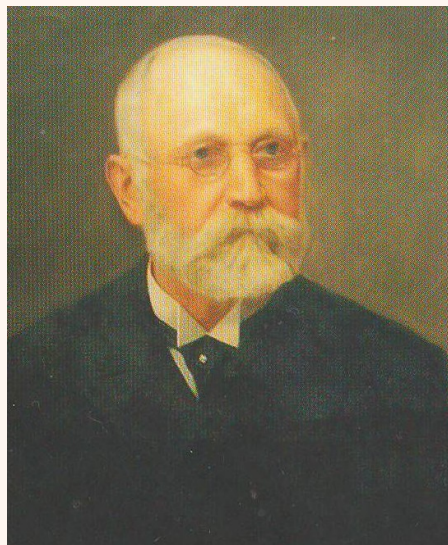
Stredoškolský učiteľ, tréner atletiky, riadiaci pracovník, politik **PaedDr. Ivan Eibner** sa narodil 12. 7. 1950 v Lučenci. Základné vzdelanie získal v r. 1956-61 v Rapovciach a v r. 1961-65 na V. ZDŠ v Lučenci. V r. 1965-68 navštevoval SVŠ v Lučenci, maturoval v triede prof. Júliusa Bechera. V r. 1968-72 študoval na Pedagogickej fakulte (PgF) v Banskej Bystrici a v r. 1976-81 na Fakulte telesnej výchovy a športu UK v Bratislave. V r. 1972-74 pôsobil ako učiteľ na ZDŠ v Kalinove, v r. 1974-80 ako stredoškolský učiteľ na Strednej pedagogickej škole

v Lučenci. V r. 1980-82 pracoval ako stredoškolský učiteľ a tréner na Internátnej športovej škole v Banskej Bystrici, v r. 1982-85 ako tréner na PgF v Banskej Bystrici. V r. 1985-93 bol vedúcim trénerom Tréningového strediska pre mládež v Lučenci, v r. 1993-95 stredoškolským učiteľom na Strednej priemyselnej škole odevnej v Lučenci. V r. 1995-2000 bol riaditeľom Okresného úradu práce v Lučenci. V r. 2000-2002 pôsobil ako referent kvality a bezpečnosti pri práci na SAO v Lučenci. V r. 2002-2012 bol starostom obce Rapovce.

Ako reprezentačný tréner Československa vychoval niekoľkých významných adeptov atletiky: Agáta a Beáta Dorové, Eva Šuleková-Eibnerová, Ľudmila Melicherová, Zdenka Ľuptáková, Naďa Bónová, Eva Murková, Mária Melová, Jozef Samaš, Milan Gombala a i.

Po skončení trénerskej činnosti sa začal venovať politike. Bol predsedom Okresnej i Krajskej rady Slovenskej národnej strany (SNS), neskôr aj celorepublikovým podpredsedom SNS za čias Anny Malíkovej-Belousovej. Ako člen SNS kandidoval v r. 2002 za starostu obce Rapovce, kde žije 70 % občanov maďarskej národnosti i nemálo Rómov. Novohradský región mu prirástol k srdcu, tu sa natrvalo usadil. V jednom rozhovore so mnou Ivan povedal: „SNS nie je proti Maďarom ani proti nikomu, je len za to, aby každý občan tohto štátu ovládal jazyk štátu, v ktorom žije“.

PaedDr. Ivan Eibner zomrel 25. 7. 2012 v Lučenci, pochovaný je v Rapovciach.

Ján Fábry

Botanik, vlastivedný pracovník, stredoškolský učiteľ **Ján (János) Fábry** sa narodil 21. 7. 1830 v Lučenci. Študoval na gymnáziu v Lučenci, na evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici a na kolégiu v Prešove. V r. 1854 si doplnil vysoko-

školské štúdium prírodných vied na univerzite vo Viedni. V r. 1849 bol vychovávateľom v Rimavských Janovciach. V r. 1850-53 pôsobil ako stredoškolský učiteľ prírodopisu na gymnáziu v Ožďanoch, ktoré sa v r. 1853 presťahovalo do Rimavskej Soboty. V septembri 1854 sa stal profesorom prírodných vied na Zjednotenom protestantskom gymnáziu v Rimavskej Sobote, kde v r. 1854-97 vyučoval botaniku, zoológiu, teológiu, nemecký jazyk a filozofiu, z čoho bol v r. 1888-97 riaditeľom školy. V r. 1897 odišiel na učiteľský dôchodok.

V r. 1892-1907 bol riaditeľom Gemerského župného múzea v Rimavskej Sobote, ktoré Ján Fábry považoval za svoj druhý domov. V tomto období boli zbierky múzea rozdelené do 6 oddelení: archeologicko-historické oddelenie, umelecko-priemyselné oddelenie, výtvarné oddelenie, etnologické oddelenie, oddelenie pamiatok tzv. Tompova izba a knižnica a oddelenie spisov. Fábry neúnavne zbieral artefakty, relikvie a cenné rodové dokumenty najmä šľachtických rodov župy. Zachoval sa aj originálny rukopis „Zoznam kníh darovaných Jánosom Fábrym Gemerskému župnému múzeu“ z r. 1903. Fábry prezentoval región Gemer-Malohont nielen doma v rámci vtedajšieho Rakúsko-Uhorska, ale aj vo svete. O. i. to bolo aj na svetovej výstave v Paríži v r. 1900, kde župa Gemer-Malohont získala diplom za účasť.

Ján Fábry spravoval v r. 1868-90 dievčenský vzdelávací ústav, viedol ochotnícke divadlo, v r. 1892 bol spoluzakladateľom Gemerského múzea v Rimavskej Sobote. Prispieval do budapeštianskych, ale aj regionálnych periodík – *Gömör*, *Gömöri Közlöny*, *Gömör-Kishont*. Viedol aj miestnu meteorologickú stanicu, no venoval sa prevažne botanike, pre ktorú ho získal v Prešove Fridrich Hazslinský. Jeho herbár, ktorý zhromažďoval 42 rokov a skladá sa asi z 80 zväzkov, sa nachádza v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave a menšia časť v Gemerskom múzeu v Rimavskej Sobote.

Predkladaný článok som spracoval s použitím literatúry: Biografický lexikón Slovenska 2. zv. C-F. Martin, Slovenská národná knižnica 2004, s. 475, Kerényi, É.: Fábry János (1830-1907) – Katalóg k výstave. Rimavská Sobota, Gemersko-malohontské múzeum 2021, s. 80, ako aj Új Magyar Életrajzi Lexikon 2. zv. D-Gy. Budapest, Magyar Könyvklub 2001, s. 476-477.

Ján Fábry zomrel 28. 12. 1907 v Rimavskej Sobote, kde bol pochovaný na staršom cintoríne.

Janka Haluková

Sociálna a kultúrno-výchovná pracovníčka, presbyterka Slovenského evanjelického a. v. cirkevného zboru v Prahe **Janka Haluková**, rodená **Romaniaková** sa narodila 13. 7. 1950 v Kokave nad Rimavicou, okres Poltár. Základné vzdelanie získala v r. 1956-65 v Utekáči. Strednú všeobecno-vzdelávaciu školu absolvovala v r. 1965-68 v Poltári, maturovala v triede Petra Prokopčáka. V r. 1974-76 študovala na Strednej sociálno-právnej škole v Prahe (ČR).

V r. 1970-71 pôsobila ako učiteľka na ZŠ v Látkach a Utekáči. V r. 1977-81 bola sociálnou pracovníčkou v Pozemných stavbách Košice v Prahe a v r. 1982-86 pracovníčkou výchovy a vzdelávania v podniku Stavivá Praha. V r. 1986-93 pôsobila ako produkčná a dokumentaristka v Dome slovenskej kultúry na Purkyňovej ulici v Prahe. V r. 1993-2003 zastávala funkciu tajomníčky Klubu slovenskej kultúry v Prahe a zároveň bola aj tajomníčkou Fóra slovenských aktivít v ČR. Od r. 2007 bola až do smrti presbyterkou Slovenského evanjelického a. v. cirkevného zboru pri chráme sv. Michala, V Jirchářích 14, v Prahe 1.

Ako tajomníčka Klubu slovenskej kultúry sa zaslúžila o pravidelné organizovanie akcií kultúrno-spoločenského charakteru najmä pre Pražanov, ktorí mali záujem o slovenskú kultúru. Po rozdelení ČSFR popri organizovaní rôznych koncertov vážnej hudby, folklórnych súborov, výstav, plesov či divadelných predstavení tomuto klubu pribudla aj ďalšia úloha – sledovanie práv slovenskej národnostnej menšiny v ČR.

Vo funkcii presbyterky Slovenského evanjelického a. v. cirkevného zboru v Prahe sa zameriavala na kultúrnu a organizačnú činnosť zboru. Zároveň vykonávala aj funkciu tajomníčky Spoločnosti Jána Kollára v ČR a bola tiež členkou

v Prahe. Dlhodobo spolupracovala so slovenským režisérom Matejom Mináčom, hlavne na organizovaní vzdelávacích programov o holocauste pre žiakov a študentov českých škôl. Často a rada sa vracala do rodného kraja – do Lučenca, Poltára, Kokavy nad Rimavicou a do Utekáča. Jej životným krédom bolo: „Nech žijem kdekoľvek, Slovensko vždy zostáva v mojom srdci“.

Janka Haluková zomrela na ťažkú chorobu 27. 8. 2022 v Prahe, pochovaná je na cintoríne v Kokave nad Rimavicou.

Rudolf Kulich

Právnik, súkromný podnikateľ **JUDr. Rudolf Kulich** sa narodil 14. 8. 1952 na Látkach, okres Detva. Základné vzdelanie získal v r. 1958-67 v Detvianskej Hute. V r. 1967-70 navštevoval SOU strojnícke v Detve. V r. 1972-74 študoval v Pohotovostnom útvare Verejnej bezpečnosti v Bratislave, v r. 1977-79 v Internátnej strednej škole pre pracujúcich v Holiši. V r. 1981-85 študoval popri zamestnaní na Vysokej škole ZNB (Zboru národnej bezpečnosti) v Bratislave.

V r. 1970-72 pracoval ako frézár v Podpolianskych strojárňach Hriňová. V r. 1972-94 pôsobil ako príslušník ZNB v rámci Ministerstva vnútra SR, z čoho bol v r. 1985-92 náčelníkom Okresného oddelenia Verejnej bezpečnosti v Lučenci. Od r. 1994 bol konateľom a spolumatiteľom firmy Nicholtrackt, s. r. o. v Lučenci.

Firma Nicholtrackt vznikla zápisom do obchodného registra 6. 10. 1991 v Banskej Bystrici. Vtedajším hlavným poslaním firmy bola obchodná činnosť zameraná na predaj autosúčiastok, ekonomické služby a autodopravu. V r. 1994 došlo k úprave predmetu činnosti firmy i k vlastníckym zmenám. Noví spoločníci –

bratia Milan, Rudolf a Ján Kulichovci presadzovali vybudovanie dobrého mena firmy v celoslovenskom i medzinárodnom meradle v obchode s pneumatikami a s ním súvisiacim servisným zabezpečením.

Počas svojej cesty firma prešla viacerými zmenami, no stále si drží povest' prosperujúcej rodinnej organizácie. Aktuálne má svoje kamenné pobočky v Lučenci, Banskej Bystrici, Nitre a Prešove. Už dlhšiu dobu sa radí medzi najväčších predajcov pneumatík na Slovensku a snaží sa uspokojovať všetkých svojich zákazníkov.

JUDr. Rudolf Kulich zomrel 4. 10. 2022 v Lučenci a tu je aj pochovaný.

Ján Ľupták

Politik, bývalý podpredseda parlamentu SR, predseda politickej strany Združenie robotníkov Slovenska, pôvodným povoláním murár **Ján Ľupták** sa narodil 24. 2. 1946 v Radzovciach, okres Lučenec. Po absolvovaní Odborného učilišťa stavebného a Strednej priemyselnej školy stavebnej v Banskej Bystrici pracoval nepretržite ako murár v stavebníctve. V r. 1969-89 bol zamestnaný v podniku Pozemné stavby Banská Bystrica.

Do politiky vstúpil po Nežnej revolúcii. V r. 1990 bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady za Stranu demokratickej ľavice (SDE). Takisto bol zvolený do parlamentu za SDE aj vo voľbách v r. 1992. V nasledujúcich voľbách v r. 1994 ho zvolili za poslanca Národnej rady (NR) SR za Združenie robotníkov Slovenska (ZRS), ktorého bol zakladajúcim členom a predsedom. Po voľbách v r. 1994 sa ZRS stalo parlamentnou stranou a súčasťou tretej vlády Vladimíra Mečiara. Ján Ľupták sa stal podpredsedom NR SR. Po volebnom neúspechu vo voľbách v r. 1998 sa Ľupták snažil o návrat strany na politickú scénu, čo sa mu však nepodarilo. V r. 2017 nechal preto ZRS rozpuštiť.

Pokračovanie na s. 13

V politike pôsobil pomerne krátko. Vyznačoval sa akýmsi ľudovým štýlom vyjadrovania, známa bola i jeho prezývka „Jano Kelňa“. Po odchode z politiky sa usadil v dedinke Šiatorská Bukovinka v blízkosti slovensko-maďarských hraníc, kde si prestaval rodičovský dom. V obci bol nápomocný aj pri budovaní kultúrneho domu i domu smútku. S manželkou Alžbetou mali spolu dvoch synov – Andreja a Jána. Text tohto článku som spracoval s pomocou internetových stránok. Ján Lupták zomrel po ťažkej chorobe 19. 6. 2025 v Banskej Bystrici. Pochovaný je v obci Šiatorská Bukovinka.

Rudolf Ján Stehlík

Ľudový umelec, kultúrno-osvetový pracovník, výrobca kyjatických hračiek **Rudolf Ján Stehlík** sa narodil 12. 8. 1940 v Kokave nad Rimavicou, okres Poltár v sklárskej rodine. Získal stredné strojárské vzdelanie, absolvoval knihovnícku školu a Inštitút pre štátnu službu v Bratislave. Popri práci profesionálneho pracovníka kultúry navštevoval dlhodobé kurzy s výtvarným zameraním. Venoval sa úžitkovej a dekoratívnej tvorbe z kovu a drôtu, lákala ho plastika, reliéf a medaila. Osvojil si kovolejársku techniku, ale rád pracoval i s drevom. Významnú úlohu v jeho živote zohrala dokumentárna fotografia.

Prvé kyjatické hračky vyrobil Rudolf Ján Stehlík v r. 1994. Viedli ho vzory, ktoré pochádzali od starých výrobcov hračiek, ako aj od výrobcu kyjatických hračiek Antona Oboňu z Ladzian. Sortiment hračiek, ktoré postupne rekonštruoval, predstavuje dnes viac ako tri desiatky druhov. Pracoval pôvodnými technikami z bukového masívu. Výrobky farebne moril a dekoroval so špeciálnym kružidlom s reznou plochou. Výrobu obnovil podľa archivovaných dokumentov hračiek,

mnohé aj podľa múzejných zbierok. Farebnosť jeho výrobkov rešpektuje pôvodné tóny farebnej škály hnedej, červenej, modrej, žltej a zelenej. Farebné koníky, kohútiky, kolisky či fúriky s typickým motívom vyrábala Rudolf Ján Stehlík viac ako 20 rokov.

V r. 1995-2004 sa zúčastnil na výstavách v Rimavskej Sobote, Banskej Bystrici, Zvolene, Kokave nad Rimavicou a i. V r. 2000 začal spolupracovať s Ústredím ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) v Bratislave a prostredníctvom neho sa jeho hračky dostali aj do Maďarska, Rakúska, Nemecka, Talianska, USA, Kanady a inde. Jeho umelecké výrobky sa dnes nachádzajú v zbierkach viacerých múzeí –

Modrý Kameň, Zvolen, Rimavská Sobota a v Múzeu hračiek v meste Kielce (Poľsko). V r. 2009 mu ÚĽUV v Bratislave udelil čestný titul Majster ľudovej umeleckej výroby za zachovávanie a rozvíjanie pôvodnej výroby kyjatických hračiek a detského nábytku.

Tento článok som spracoval na základe podkladov od historika Pavla Haluku z Prahy, ako aj s pomocou internetových stránok.

Rudolf Ján Stehlík zomrel 15. 11. 2010 vo Veľkých Teriakovciach – časť Krásna v okrese Rimavská Sobota, pochovaný je v Kokave nad Rimavicou.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Jozef, pokojne spi svoj večný sen

V prázdninovom mesiaci júl zasiahla Lučenec veľmi smutná správa. Vo veku 84 rokov dňa 23. 7. 2025 zomrel v Lučenci dlhoročný pedagóg Gymnázia B. S. Timravy, regionálny historik a zakladajúci člen Olympijského klubu v Lučenci PhDr. Jozef Drenko. Odišiel významný a pritom pokorný človek, ktorý popri svojej pedagogickej práci celý svoj život zasvätil histórii Novohradu, jeho bádaniu i následnému publikovaniu. Mnohí jeho priatelia či kolegovia prežívame v týchto dňoch veľký žiaľ i pociťujeme náramnú bolesť nad jeho stratou. Taký je však, žiaľ, zákon prírody. Všetci, čo sme sa narodili, musíme raz aj opustiť tento svet.

Stredoškolský učiteľ, publicista, historik PhDr. Jozef Drenko sa narodil 15. 7. 1941 vo Fiľakove, okres Lučenec. Základnú školu

vychodil vo Fiľakove (1947-55), gymnázium v Lučenci (1955-58), maturoval v triede Šarloty Jágerskej. Strednú priemyselnú školu stavebnú a zememeračskú absolvoval v Košiciach (1958-60). V Trnave vyštudoval Pedagogickú fakultu UK (1962-66), v Bratislave Fakultu telesnej výchovy a športu UK (1967-73). Ako učiteľ nastúpil v r. 1965 na ZŠ do Bušínec, od r. 1967 vyučoval na ZŠ v Lučenci, od r. 1968 na ZŠ v Bratislave. V r. 1973-76 pedagogicky pôsobil na Gymnázii Gröslingova ul. v Bratislave. V r. 1976-2006 bol stredoškolským učiteľom na Gymnázii B. S. Timravy v Lučenci. Bol ženatý s Mgr. Máriou, rod. Humeňanskou (*1944), mali syna Mateja (*1972) a dcéru Evu (*1976). Od r. 2006 žil a tvoril na dôchodku v Lučenci.

Jozef Drenko bol autorom vyše 130 publikácií s vlastivedno-historickou tematikou regiónu Novohrad. Autorsky spolupracoval na Pedagogickej encyklopédii Slovenska 1.-2. (1984-85) a filme o Lučenci (1993). V r. 1992-2014 viedol mestskú kroniku Lučenca. Inicioval umiestnenie niekoľkých pamätných tabúľ v regióne – Michal Miloslav Hodža, Detská opatrovňa, Bitka pri Lučenci, Janko Kráľ, Zoltán Speidl, Ján Daniel Perliczi a i. Bol spoluzakladateľom Olympijského klubu v Lučenci (1993) i Mestského múzea vo Fiľakove (1994). Bol dvojnásobným nositeľom Ceny mesta Lučenec (1995, 2008).

Publikačnú činnosť PhDr. Jozefa Drenka môžeme rozdeliť do desiatich oblastí: 1. Príroda – Parky mesta Lučenec (1995), Flóra Lučenca (2004), Fauna Lučenca (2007). 2. História – Rodným krajom Novohradu (1992), Z histórie radnice v Lučenci (1994), Z historických prameňov Lučenca (1997), Z histórie zdravotníctva v Lučenci a okolí (2010). 3. Monografie obcí – Kapitoly z dejín Fiľakova I., II., III. (1992-94), Ábelová a okolie (2001), Kunova Teplica (2006), Z dejín Uderinej (2011), Zaniknuté dediny Novohradu (2012), Mládzo (2012), Malá Ves (2020). 4. Kroniky – Kronika Lučenca 1128-1918 (1991), Kronika Lučenca 1918-1938 (1992),

Pokračovanie na s. 14

Kronika Lučenca 1938-1948 (1993). 5. Kultúra – Turecká lyrika a piesne Novohradu (1994), Rómski-cigánski hudobníci z Lučenca a okolia (1997), Divadelné tradície do r. 1945 (1999), Z dejín hudby Lučenca a okolia (2006), Hriešni ľudia Novohradu (2015), Z dejín chirurgie v Lučenci (2019). 6. Cirkvi – Z histórie židovstva v Lučenci (1993), Pohľad do histórie rímskokatolíckej cirkvi v Lučenci (1996), Kostoly Novohradského seniorátu (2005), Z dejín Tomášovského evanjelického cirkevného zboru (2010). 7. Školstvo – Z histórie základných, meštianskych a hudobných škôl v Lučenci (1993), Kapitoly z dejín gymnázia v Lučenci (2010), Topografia škôl v Novohrade I, II, III (2013). 8. Osobnosti – Ján Daniel Perliczi (2000), Kubínyiovci a Novohrad (1996), Štefan Katona 1732-1811 (2011), Milan Rastislav Štefánik a Lučenec (2019). 9. Hospodárstvo – Jarmoky a trhy v Lučenci (1995), Pramene k dejinám priemyslu v Lučenci (2010), Z dejín pôšt v Lučenci a okolí (2019). 10. Šport – olympizmus – Bibliografia olympijskej knižnej literatúry (2005), Malá encyklopédia športu v Lučenci (2008), Topografia atletiky v Lučenci do r. 1919 (2021), Dr. Zoltán Speidl. Prvý olympionik z Lučenca 1880-1917 (2021) a i. V každej oblasti napísal minimálne 5 publikácií.

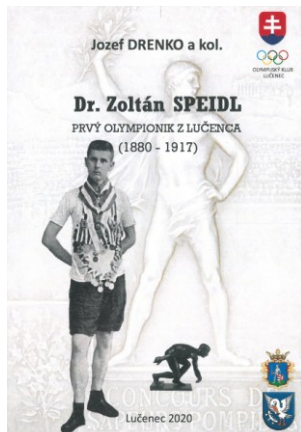

Jozef Drenko, Zita Suráková a František Mihály v roku 2008

V živote človeka nastávajú chvíle, o ktorých vieme, že prídu a predsa nás ich príchod prekvapí. Takto nás prekvapil aj okamih odchodu pána historika Jozefa Drenka, ktorý navždy uzavrel jeho životnú púť. Jeho smrť pre nás znamená večnú stratu. Lúčim sa s Tebou, Jozef, a ďakujem Ti za dlhoročnú spoluprácu v oblasti kultúry v meste Lučenec i regióne Novohrad v mene Novohradského osvetového strediska v Lučenci, ako aj v mene svojom.

Jozef, pokojne spi svoj večný sen. Requiescat in pace!

Text: František Mihály

Vo veku 88 rokov zomrel majster umeleckej výroby hudobných nástrojov Tibor Kobliček

Slovensko a región Novohrad zasiahla smutná správa. Vo veku 88 rokov dňa 12. augusta 2025 zomrel majster ľudovej umeleckej výroby hudobných nástrojov Tibor Kobliček z Cinobane - Turičiek.

Tibor Kobliček patril k najvýznamnejším tvorcom ľudových hudobných nástrojov, bol interpretom ľudovej slovenskej hudobnej kultúry a amatérskym výtvarníkom. Narodil sa 16. mája 1937 v Turičkách. Ľudovú školu vychodil v rodnej obci. V rokoch 1948 - 52 chodil do

Meštianskej školy v Lučenci. Po jej skončení navštevoval Stredné odborné učilište štátnych pracovných záloh v Galante. Po skončení učilišťa v rokoch 1954 - 56 pracoval ako sústružník v Strojárňach 1. mája v Trenčíne. Od roku 1956 sa zamestnal ako údržbár, neskoršie ako majster v ZŤS Detva, závod Cinobaňa. V rokoch 1957 - 59 absolvoval vojenskú základnú službu v Pezinku ako príslušník autoparku. Tu sa zoznámil so svojou manželkou a v roku 1960 sa s ňou oženil. Majú dve deti, staršiu Beátu a mladšieho Ladislava, ktorý ide v otcových šľapajach.

Prevažná časť jeho života je spojená so sklárňami v Poltári, kde pracoval ako propagačný výtvarník. Začínal výtvarnými aktivitami v oblasti kresby, akvarelu, maľby i intarzie. Do amatérskeho výtvarného hnutia sa zapojil v druhej polovici 60. rokov 20. storočia. Bol žiakom akademických maliarov Fera Kráľa a Jána Janošku, ktorý ho učil na robotníckom kurze Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici. Keď sa na pôde Krajského osvetového strediska v Banskej Bystrici začalo formovať zoskupenie amatérskych výtvarníkov kraja – Štúdio amatérskych výtvarníkov (1969), bol už Tibor Kobliček výtvarne sformovanou osobnosťou, ktorá začínala žať úspechy v celoslovenskom meradle. Členom Okresného štúdia AVT pri dnešnom Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci sa stal od jeho vzniku v roku 1981. V jeho kresbe i maľbe dominuje krajina s ľudovou architektúrou. V žánrových dielach bohato využíval artefakty ľudovej kultúry. Esteticky najpríťažlivejšie sú jeho kresby tušom. Svoje výtvarné umenie predstavil aj v zahraničí, prvý raz roku 1975 v rámci medzinárodného festivalu ZUČ. Ďalej vystavoval v českom Liberci, Gorlitz (vo vtedajšej NDR), v Boleslawi (Poľsko).

Ocenenia: v roku 1969 získal prvé ocenenie (Riečka) na amatérskej prehliadke výtvarníkov „Výtvarná Dubnica“.

Pokračovanie na s. 15

Na podujatí dostal viac cien – čestné uznania v odbore maľba a kresba (1971), v odbore maľba za diela Krajina I – III (1973) cez odmenu III. stupňa v odbore kresba za diela Osada, Samota, Spomienky I – III a Spomienky na partizána (1974) až po hlavnú cenu v odbore maľba za cyklus olejov Rodná krajina (1975). Popri hlavnej cene Výtvarnej Dubnice '75 získal aj čestné uznanie v odbore kresba. Aj roku 1976 opäť získal v odbore kresba čestné uznanie. V odbore maľba získal roku 1977 čestné uznanie a zároveň aj odmenu v odbore užité umenie. Za dielo Plagát Výtvarná Dubnica '74 získal čestné uznanie za úžitkovú grafiku. Roku 1987 naposledy vystavoval na dubnickom výtvarnom podujatí olej Podvečer za domom a získal diplom za účasť.

Za viac ako jedno desaťročie, zahĺbením sa do slovenských nástrojových tradícií, nesmiernou húževnatosťou a pracovitosťou postupne zvládol techniku výroby a hry fujár, rôznych typov píšťal, oktavových a tradičných sláčikových nástrojov, ninery a napokon aj výrobu gájdu...

(O. Elschek)

Majster Kobliček sa preslávil najmä ako tvorca ľudových hudobných nástrojov. Precestoval celý svet a dôstojne reprezentoval nielen rodné Turičky a Cinobaňu, ale aj Novohrad a Slovensko. Jeho meno a výrobky sa stali pojmom na celom svete. Prvýkrát sa s vlastnoručne vyrobenou fujarou prezentoval v roku 1975 na Folklórnych slávnostiach v Detve na súťaži výrobcov ľudových hudobných nástrojov. Tibor Kobliček vošiel do povedomia odbornej i laickej verejnosti výrobou ninery nazývanej aj organistrum, nakoľko so synom Ladislavom sa stali jediní výrobcovia tohto hudobného nástroja na Slovensku. Jeho práce viackrát ocenili na Folklórnom festivale pod Poľanou v Detve i na festivaloch vo Východnej. Je držiteľom niekoľkých cien Dr. Ladislava Lengy „Instrumentum excellens“ v súťaži výrobcov ľudových hudobných nástrojov pri FSP v Detve. Svoje výrobky predstavil na desiatkach zahraničných výstav a podujatiach ako výrobca i inštrumentalista, z ktorých najvýznamnejšie boli svetové výstavy EXPO 1992 Sevilla a EXPO 2000 Hannover, ale aj festival Etnomuzikológie na ostrove Taiwan. Na jeho precízne vyrobených hudobných nástrojoch hrajú mnohí amatérski i profesionálni hudobníci. Ľudové hudobné nástroje vyrobené majstrom sa nachádzajú na štyroch kontinentoch našej planéty, v múzeách, ale predovšetkým v súkromnom vlastníctve.

V mene Novohradského osvetového strediska v Lučenci vyjadrujeme rodine, blízkym, priateľom úprimnú sústrasť. Kto ste poznali pána Tibora Kobličeka, venujte mu tichú spomienku. Posledná rozlúčka so zosnulým bola 15. augusta 2025 v Dome smútku v Cinobani.

Text: Ján Šnúrik
Foto: archív REKUS

Tohtoročný XXIV. ročník Poipeľského umeleckého festivalu bol mimoriadne úspešný

Celodenný program v areáli Cseléd udvaru v obci Radzovce odštartoval tradičnou súťažou vo varení guláša. Po privítaní súťažiacich tímov (ktorých bolo celkom 14) organizátori festivalu sa všetci pustili do varenia. Po uplynutí časového limitu sa úlohy ujala trojčlenná porota, ktorá po degustácii zverejnila výsledky. Titul majster kuchár si odnieslo 11 tímov, pričom bronzovú, striebornú a zlatú cenu, ktorú získalo hasičské družstvo z Radzoviec, si prevzali ďalší traja účastníci. Všetky zúčastnené družstvá dostali od organizátorov hodnotné ceny a diplomy. Po skončení súťaže vo varení guláša nasledoval pestrý kultúrny program, ktorý uviedla Veronika Gál, predsedníčka Novohradského výboru Csemadoku, a privítala účinkujúcich, návštevníkov aj hostí.

V prvej časti programu sa v sobotu 5. júla 2025 predstavili deti z miestnej materskej a základnej školy, ako aj umeleckej školy a detský divadelný súbor zo Šávoľa. Následne sa na pódium dostali spevácke skupiny Fonesik z Filakova, Mezeicsokor z Filakovských Kováčov, Pro Musica z Filakovských Biskupíc, spevácky zbor Serly z Lučenca a Jázmin z Radzoviec. Po vystúpeniach detských súborov, sólistov a

folklórnych skupín dostali priestor aj amatérske hudobné telesá z nášho regiónu. Ako prví sa na javisku objavili starší harcovníci so skupinou Póker, ktorých koncert bol následne doplnený mladou formáciou Echoes. Na záver večera, už v neskorých hodinách, si priaznivci rockovej hudby a všetci prítomní mohli vychutnať známe piesne od skupiny Edda Művek v podaní kapely Majdnem EDDA. Všetky tri kapely predviedli výborné výkony a môžeme byť hrdí, že pochádzajú práve z nášho regiónu.

Aj keď sa v ten deň konali obecné festivaly v niekoľkých obciach blízkeho regiónu, organizátori boli s účasťou divákov veľmi spokojní. Tohtoročný festival označili za mimoriadne úspešný a s nadšením sa už tešia na ďalší ročník.

Podujatie zorganizovali: Základná organizácia Csemadok v Radzovciach, Novohradský oblasťný výbor Csemadok v Lučenci, obec Radzovce a BBSK Novohradské osvetové stredisko v Lučenci, kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja. Podujatie získalo podporu od Fondu na podporu menšinovej kultúry KULTMINOR a Fondu Gábora Bethlena.

Text a foto: Karol Galcsik

Výtvarníčka Danica Pružincová získala na „kraji“ za diela tri ocenenia!

Banská Bystrica - V tomto roku sa koná v poradí už 62. ročník celoštátnej súťaže neprofesionálnej výtvarnej tvorby s názvom VÝTVARNÉ SPEKTRUM. Ide o jedinečné podujatie, ktoré poskytuje amatérskym výtvarníkom priestor na prezentáciu a vzájomnú konfrontáciu výsledkov vlastnej výtvarnej tvorby. Súťaž nadväzuje na viacročnú tradíciu podujatia Výtvarná Dubnica, ktoré vzniklo v roku 1963 v Dubnici nad Váhom. Výtvarné spektrum ako vrcholné podujatie svojho druhu na Slovensku podporuje rozvoj neprofesionálnej výtvarnej tvorby v celej jej žánrovej rozmanitosti – v kresbe, grafike, maľbe, plastike, úžitkovej tvorbe, ale neobchádza ani práce intermediálneho charakteru. Vyhľadáva a podporuje nové výrazné talenty.

Porota zasadla 1. júla v zložení PaedDr. Katarína Lucinkiewiczová, PhD., Mgr. art. Kristína Vacek a Mgr. Miroslav Nohejl. Porotcovia hodnotili spolu 69 prihlásených diel od 42 autorov, z ktorých bolo vystavených v Umeleckej kaviarni Korzo a v Galérii v Podkroví celkovo 48. Z vystavených diel získalo 22 ocenenie a 9 čestné uznanie. Všetkých 31 diel od 22 autorov postupuje do celoštátneho kola. Z nášho regiónu sa krajského kola zúčastnili: **Lýdia Bellová, Milan Berky, Pavel Ožďáni** a ocenenie získali **Miroslava Cabanová, Jolana Kemeníková, Ján Likavec, Tímea Mihalidesová, Danica Pružincová a Kristína Šuhajová**.

Kategória „A“ - MALBA
Miroslava Cabanová - Tichá chvíľa harlekýna I. - čestné uznanie: „Už niekoľko rokov sa zúčastňujem celoštátnej postupovej súťaže neprofesionálnej výtvarnej tvorby Výtvarné spektrum. Každý, čo i len malý úspech vnímam ako motiváciu, vždy sa teším na spoločné stretnutia s priateľmi a aj s novými

ľuďmi s rovnakými záujmami, navzájom sa inšpirujeme, fandíme si. Tak to bolo aj tentokrát na krajskom kole. Získala som čestné uznanie s dielom vytvoreným kombinovanou technikou, čo je v mojom prípade kombinácia, kresby, maľby a koláže. Často používam námet klauna, a tentokrát som sa snažila zachytiť pokojnú emóciu harlekýna po vystúpení, keď zhasnú všetky svetlá a spustí sa opona.“

Danica Pružincová - Daughter and mother's belly - ocenenie
Kristína Šuhajová - Lesana - ocenenie

Kategória „B“ - KRESBA GRAFIKA

Tímea Mihalidesová - Štyri živly - ocenenie: „Prečo práve Štyri živly? Každý si môže nájsť vlastné spojenie so štyrmi živlami a ich symbolikou - oheň, voda, vzduch a zem. Oheň je sila, spaľuje zlé a rodí nové. Voda je neustále v pohybe, je prispôbivá a je symbolom očisty. Vzduch je ako myseľ, je symbolom slobody. Zem je našou pevnou pôdou pod nohami a znamená pre mňa lesy a lúky.

A to všetko je vzájomne prepojené. Prečo linoryt? Jeden z dôvodov je zvláštna príjemná vôňa tlačiarenskej farby. Táto grafická technika je časovo dosť náročná aj kvôli rozmeru 100 x 64 cm. Mne to zabralo viac ako 45 hodín práce. Bola som nesmierne rada, že môj obraz získal jedno z ocenení poroty a príjemným prekvapením bolo, keď som uvidela svojho anjela na titulnej strane bulletinu.“

Tímea Mihalidesová / Štyri živly / linoryt

Danica Pružincová - Line - Running out of patience - ocenenie

Danica Pružincová - Line II. - ocenenie
„Postup na celoštátne kolo ma úprimne potešil. Ide o tri práce v kategórii Maľba a v kategórii Kresba a grafika. Pre mňa je veľmi hodnotné na tejto postupovej súťaži to, že máme možnosť vidieť celé „spektrum“ výtvarnej tvorby ostatných zúčastnených, čo ma motivuje a naplňa optimizmom. Som veľký fanúšik pestrosti a prejavov tvorivosti vo všetkých podobách, či už ide o vysoko profesionálnu, amatérsku, insitnú, ľudovú, experimentálnu tvorbu - je to radosť zázitok. No najmä som veľmi vďačná za všetky komentáre k našim dielam, ktoré nám porotcovia v tejto postupovej súťaži dali, tak na regionálnom, ako na krajskom kole. Ide o veľmi cennú odbornú spätnú väzbu. V neposlednom rade ide o skvelý spôsob sebaaprezentácie, už netvoríme do „šuplika“, ale zúčastňujeme sa verejnej akcie. Vďaka priateľom spolumalia-

rom sa naozaj necítite ako na súťaži, ale ako na spoločnom priateľskom výtvarnom podujatí. Každý úspech si cením, je to dlhá osobná cesta, no vždy je kam sa posúvať. Toto podujatie nám dáva smer, motiváciu, priateľstvá. Ďakujem aj organizátorom a všetkým oceneným autorom zo srdca gratulujem,“ prezradila držiteľka troch ocenení Danica Pružincová.

Danica Pružincová/Daughter and mother's belly/akryl
Kategória „C“ - PRIESTOROVÁ TVORBA

Ján Likavec - Diana - ocenenie
Cyril a Metod - ocenenie

Kategória „D“ - INSITNÁ TVORBA

Jolana Kemeníková - Fantázia - ocenenie: „Zo súťaže som si odniesla veľmi príjemné pocity. Vždy je obohacujúce vidieť rôznorodosť tvorby a stretnúť sa s dielami iných autorov, ktoré prinášajú nové pohľady a inšpirácie. Veľmi ma potešilo, že môj obraz Fantázia oslovil porotu a dostal ocenenie, beriem to ako povzbudenie a zároveň motiváciu pokračovať v tvorbe. Z ocenením, ktoré som dostala, a postupom som veľmi spokojná.“

Diela, ktoré od poroty získali ocenenie a čestné uznanie, postupujú do celoštátneho kola, ktoré sa bude konať v Žiline od 3. do 5. októbra 2025. Novohradským výtvarníkom blahoželáme a držíme im palce v záverečnom celoštátnom kole!

Text: Ján Šnúrik

Zľava: Eva Grendelová, Tímea Mihalidesová, Miroslava Cabanová, Danica Pružincová, Kristína Šuhajová

Oslava umenia, ľudovej hudby, folklóru a hry na heligónku

V sobotu 19. júla 2025 sa malebná obec Kotmanová s 260 obyvateľmi stala dejiskom oslavy hry na diatonickú gombíkovú ťahaciu harmoniku HELIGÓNKU s nádherným odkazom predkov, dychom histórie, dušou ľudových piesní, ktorá prispieva k jej rozvoju a zachovaniu pre ďalšie generácie.

V tento deň prišlo do Kotmanovej množstvo divákov.

Otvorenie už tradične patrilo starostke obce Kotmanová Márii Oravcovej. Tento deň bol oslavou umenia, ľudovej hudby a folklóru, keď sa v plne obsadenom vonkajšom areáli kultúrneho domu zišli obyvatelia aj návštevníci z blízkeho okolia, aby ocenili 32 účinkujúcich počas 14. ročníka Stretnutia heligonkárov.

Súčasťou 632. výročia obce Kotmanová bol krst publikácie Dominika Jarabu pod názvom Podpolianska heligónka (metodika hry na dvojradovú heligónku), ktorá nesie v sebe viac než len noty či slová. Je to výsledok lásky, výskumu, učenia aj počúvania – kniha, ktorá má byť pomocníkom i spoločníkom pre každého, kto si chce otvoriť dvere k hre na heligónke v duchu regiónu Podpoľania.

gónke, a to Jaroslava Jackuliaka. Umelec, inovátor a osobnosť, ktorý preniesol do heligónky cifry, harmonické postupy a doprovody z ľudovej hudby a hlavne priniesol odvahu posunúť tento nástroj ďalej,“ povedal autor publikácie Dominik Jaraba.

„Odkedy sme začali spoločne hrať, tak uplynulo už 37 rokov. Za tieto roky sa z toho nedostalo nič na papier. Boli nahrávky, boli videonahrávky, ale nikto sa neodvážil robiť školu. Dominik je prvý človek, ktorý sa do toho pustil napriek tomu, že nebol mojim žiakom. Vedel to chytiť zo správnej strany. Moja veľká vďaka patrí starostke obce Kotmanová Márii Oravcovej a samozrejme Dominikovi Jarabovi,“ uviedol v rámci uvedenia publikácie do života krst-

Vľavo Dominik Jaraba, vpravo Jaroslav Jackuliak.

„Sme nesmierne radi, že sme medzi nami mohli privítať človeka, ktorý pred 25 rokmi svojím prvým albumom otvoril úplne novú kapitolu hry na heli-

ný otec Jaroslav Jackuliak. Pri krste vzdali úctu všetkým, ktorí v Podpoľaní prispeli k rozvoju tohto nástroja – starým majstrom, heligonkárom, spevákom,

všetkým, čo si ešte pamätali, ako heligónka znela na salašoch, na svadbách, odobierkach, ale aj v kuchyni či na dvore. Všetkým, ktorí ju niesli cez roky, generácie a príležitosti. „Nechceli sme publikáciu poľiať vodou ani pálenkou, ale pokrstili sme ju netradične – starými hlasmi. Tými, ktoré kedysi zneli v heligónkach, no už doslúžili – ale stále majú svoj príbeh. Majú odohrané tisíce hodín. Každý z týchto hlasov bol raz súčasťou niečej heligónky, niečej piesne, niečieho srdca. Dnes sa tie hlasy znova prebudia – nie ako zvuk, ale ako symbol spojenia minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Pretože kto nepozná svoju minulosť a korene, je odsúdený na zánik. Kto žije duchom v prítomnosti, je Človek s veľkým Č. A kto dnes koná dobrý počin, seje dobro a tým zabezpečuje svetlú budúcnosť pre národ i kultúru,“ povedal autor publikácie Podpolianska heligónka Dominik Jaraba.

Podpolianska heligónka nie je len publikáciou. Je to dielo vytvorené s láskou a úsilím, aby uľahčilo cestu každému, kto chce začať hrať. Je písaná zrozumiteľne, pomocou číselného zápisu, čiže nemusíte mať hudobné vzdelanie, a vďaka tomu ju zvládne aj úplný začiatok. A čo je dôležité – každý čitateľ v nej nájde unikátny kód, ktorý

mu sprístupní videonávody s teóriou, piesňami a lekciami na stránke podpolianskaheligonka.sk.

„Pri tejto príležitosti sa chcem zo srdca poďakovať všetkým, ktorí mi pomohli, podporovali ma a stáli pri mne. Sponzorom, ktorí umožnili, aby sa tento projekt stal skutočnosťou, lebo bez vás by to nebolo možné. Rodine, priateľke a kamarátom, ktorí ma podržali aj vo chvíľach, keď bolo ťažko. Ďakujem mojej umeleckej škole v Očovej, kde pracujem a ktorá mi dala priestor rásť a odovzdávať ďalej to, čo sám dostávam. Všetci ste súčasťou tejto knihy nielen svojou pomocou, ale aj svojím duchom a povzbudením. Nech táto kniha pomáha novým hráčom objaviť čaro heligónky. Nech je nástrojom učenia, inšpirácie a radosti. Nech pomáha zachovaniu nášho jedinečného. Nech je nástrojom učenia, inšpirácie a radosti. Nech pomáha zachovaniu nášho jedinečného kultúrneho dedičstva, ktoré na Podpoľaní máme. Ako sa kedysi vravievalo a písalo na heligónky: heligónka spevom k srdcu, srdcom k vlasti. A nech teda znie heligónka tak, ako to najlepšie vie: od srdca,“ dodal Dominik Jaraba.

Pri oslavách 632. výročia obce Kotmanová sa vo večerných hodinách o zábavu pre milovníkov hudby a tanca postarala ľudová hudba Šuplikanti pod vedením Richarda Filčíka.

Poznámka

Fotografie a video z podujatia nájdete na FB: [novohradskaosveta](https://www.facebook.com/novohradskaosveta)

Text a foto: Ján Šnúrnik
Foto: Gertrúd Kalmár

Na stretnutí heligonkárov nemohla chýbať zohratá dvojica, zľava Ondrej Sliacky a Kristína Žilíková.

Nezabúdame. A nikdy nezabudneme!

V pamäti známa melódia, hoc pieseň sa skončila, dni sudbou spočítané...

Priskoro syn, otec, starý a priateľ odchodí, nevráti sa viacej kolega za svoj stôl, neoblečie kroj, nezahrá melódiu veselú či clivú.

No život s nami človek žil a piesne jeho srdcia hriali, tešil sa, smial, občas mal vážnu tvár, život a ľudí miloval.

Prešiel čas a ostávajú tu rýmy, že zanechal Milan po sebe kúsok človečiny.

Uplynul už rok od momentu, keď nás nečakane opustil vo veku 51 rokov náš vážený kolega a priateľ Milan Gabera, milujúci syn, otec, starý otec a vášnivý folklorista z Novohradského osvetového strediska. Napriek tomu sa zdá, akoby jeho prítomnosť stále pretrvávala. V každom tichom geste a v každom slove, ktoré nám kedysi venoval, cítime jeho blízkosť. Každodenne nám chýbaš v tých maličkých okamihoch, keď chceme ti niečo povedať, zasmiať sa s tebou alebo požiadať o radu. Tvoje miesto ostáva prázdne, avšak tvoje stopy sú navždy zapísané v našich srdciach. Aj keď od tvojho odchodu dňa 26. augusta 2024 uplynulo dvanásť mesiacov, zdá sa, akoby si tu stále bol. Tvoj hlas, smiech a pokojný pohľad žijú v našich spomienkach a v srdciach. Každý deň pociťujeme tvoju neprítomnosť. Teraz odpočívaš v pokoji, no tvoja prítomnosť nikdy nezmizne. Stále si medzi nami – v našich slovách, činoch, pamäti a v láske, ktorú si nám zanechal. Nezabúdame. A nikdy nezabudneme...

Kolegovia z Novohradského osvetového strediska

KAM ZA KULTÚROU

Novohradské osvetové stredisko

4. 9. od 8:30 Po stopách jubilantov Novohradu

Spomienkové podujatie Po stopách jubilantov Novohradu, venované významným osobnostiam nášho regiónu. Počas dňa si spoločne pripomenieme Elenú Maróthy-Soltésiovú, Kolomana Banšellu, Daniela Maróthyho a Júliusa Bodnára. Navštívime Lučenec, Maškovú, Ľuboreč, Uderinú a Točnicu. Súčasťou programu budú kultúrne vystúpenia folklórny súborov, sólistov, básnická poézia, divadelné spracovania a premietanie filmu.

11. 9. o 18:00 Richard Müller: Komorný recitál Lučenec

Na pódii ho sprevádzajú virtuózní hudobníci, ktorí svojím citlivým prístupom dotvárajú jedinečnú atmosféru týchto večerov: Remigius Klačanský – klavír, Michal Žáček – saxofóny a flauty, Martin Gašpar – kontrabas. Komorný koncert Richarda Müllera nie je len vystúpením. Je návratom k podstate hudby – k jej emócii, sile a neuchopiteľnému kúzu.

Sú to stretnutia, kde sa slová stávajú príbehom a tóny rozprávajú viac než veta.

Vstupné: 42 € a 39 €.

Predpredaj: ticketportal.sk a Café Lehár Reduta (Vajanského 2, LC)

Miesto: Reduta Lučenec

13. 9. o 15:00 Vidiečanova Habovka

Regionálna postupová súťaž a prehliadka hudobného folklóru dospelých od 16 rokov. Interpreti budú súťažiť v štyroch kategóriách: ľudové hudby, spevácke skupiny, sólisti speváci a spevácke duá, sólisti instrumentalisti. **Vstupné:** 2 € **Miesto:** kultúrny dom Činobaňa

18. 9. o 18:00 Koncert orchestra Bratislava Hot Serenaders

Zahráme vám najnovšie skladby tejto sezóny, a nebudú chýbať ani najväčšie hity preslávené Františkom Krištofom Veselým!

Tento koncert z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Vstupné: 20 €. ticketportal.sk a Café Lehár Reduta (Vajanského 2, LC)

Miesto: Reduta Lučenec

22. 9. o 15:30 Stretnutie členov a priateľov literárneho klubu V.L.A.S.

Srdečne vás pozývame na stretnutie literárneho klubu V.L.A.S. (Vreckové letisko anjelských alebo autorských snov), ktoré sa uskutoční v priestoroch Novohradského osvetového strediska (v malej sále na poschodí, na Ulici J. Kármána č. 2, Lučenec).

26. 9. od 10:00 do 22:00 Svetový deň cestovného ruchu

Novohrad a Podpoľanie Prezentácia miest, obcí a subjektov rozvíjajúcich cestovný ruch na území regiónov Novohrad a Podpoľanie a Župné trhy.

Je pripravený bohatý kultúrny program: EH Alžbety Luptákovcej, Peter Cmorik band,

FS Podpoľanec, René Bošľa band, Mark Dann...

Miesto: Synagóga Lučenec

Novohradská knižnica

1. 9. - 31. 10. Najkrajší kalendár Slovenska 2025

Výstava najkrajších a najkreatívnejších kalendárov, ktoré boli ocenené odbornou porotou v národnej súťaži, organizovanej Klubom fotopublicistov Slovenského syndikátu novinárov, bude dostupná verejnosti na galérii oddelenia náučnej literatúry.

4. 9. o 10:00 Hrnčekovo

Workshop pre deti materských škôl a žiakov základných škôl, kde si pod vedením knihovníkov vyskúšajú techniku sublimačnej tlače a vytvoria si keramický hrnček s vlastným motívom.

11. 9. o 10:00 3D kľúčenky

Workshop pre študentov stredných škôl sa uskutoční pod vedením knihovníkov. Počas podujatia si vytvoria jednoduchý model 3D kľúčanky s vlastným menom.

17. 9. Detektív Bít zasahuje

Pre žiakov základných škôl sa uskutoční workshop o digitálnej bezpečnosti, ktorý podporila Nadácia Orange.

19. 9. Noc v knižnici

V rámci podujatia Noc v knižnici sa uskutoční množstvo zaujímavých besied, prednášok a stretnutí pre všetky vekové kategórie:

Je medveď pre človeka hrozbou?

Prednáška o 16:30 s vedúcim južného Zásahového tímu pre medveďa hnedého bude určená verejnosti.

Čo majú spoločné fantasy a anime?

O 18:00 sa pre verejnosť uskutoční prednáška nadšencov fantasy hrdinov a postavičiek japonského anime.

S Tribulom nielen o horách

Beseda s reportérom, cestovateľom a nadšencom našich veľhôr, Jánom Tribulom, o jeho zážitkoch z nakrúcania reportáží, výstupov na vrcholy hôr i jeho koníčkoch. Podujatie je určené verejnosti.

24. 9. o 10:00 Hrozbie sa nebojíme

Vďaka podpore Nadácie Orange sa pre žiakov základných škôl bude konať prednáška o úskaliach digitálneho sveta a spôsoboch predchádzania hrozieb pomocou kritického myslenia.

26. 9. o 9:30 a 10:30 Divadielko Maťo

Divadelné predstavenie pred deti materských škôl a žiakov základných škôl spojené s autorským čítaním o chlapcovi, ktorý hľadal vôňu čokolády.

LUKUS

7. 9. o 16:00 Cesta neznáma IX, SYNAGÓGA 1925-2025 PAMÄTNÍK PRÍBEHOV

Podujatie pri príležitosti Dňa obetí holokaustu a rasového násillia, koncert košického klezmeru SALAMON KAPELYE
Miesto: Synagóga Lučenec

16. 9. - 21. 9. výstava Biblie

Miesto: Synagóga Lučenec

23. 9. o 17:00 Diskusné večery – kniha Niečo Ti chcem povedať

Miesto: Radnica Lučenec

25. 9. o 17:00 Občianske dialógy

Miesto: Mestské informačné centrum

26. 9. od 10:00 do 22:00

Svetový deň cestovného ruchu

v Novohrade a Podpoľaní

Miesto: Synagóga Lučenec

30. 9. Burza stredných škôl

Miesto: Synagóga Lučenec

30. 9. o 17:00 Beseda

SAV Vivat Sciencia

Miesto: Radnica Lučenec

mesto Lučenec

15. 9. o 19:30 Nočný beh mestom Lučenec 2025

Prvých 350 registrovaných získa pamätnú medailu. Registrácia na stránke www.misosport.sk do 12. 9. 2025, potom už len na mieste prezentácie. Maximálna kapacita je 350 pretekárov.
Štart: Synagóga Lučenec.
Štartovné: 15 €, juniori/ky 10 €, po termíne 20 € a 15 €.

23. 9. o 18:00 Mama umrela dvakrát

Žijeme grotesknú dobu. Žiaľbohu. Rodinu si človek nevyberá, tú sa musí naučiť pretrpieť!
Cena vstupenky: 25 €. Predpredaj: www.ticketportal.sk
Miesto: kino Apollo

Významné podujatia - Fiľakovo

5. 9. o 18:00 Koncert akordeonistky a speváčky Júlie Masnicovej

Organizátor: Mestské kultúrne stredisko
Miesto: Mestské kultúrne stredisko – spoločenská sála

13. 9. o 10:30 a 12:30 Zraz veteránov – výstava vozidiel

Organizátor: Veterán Klub Rimavská Sobota
Miesto: Nádvorie hradu Fiľakovo

18. 9. o 17:00 Predstavenie knihy Jozefa Puntigána s názvom Kapitoly

zo života Csontváryho a haličských lekárnikov (podujatie v maď. jaz.)
Organizátor: Hradné múzeum vo Fiľakove
Miesto: Mestská knižnica vo Fiľakove

20. 9. a 21. 9. o 11:00 a 14:00 Deň mobility a Dni európskeho kultúrneho dedičstva (DEKD)

Komentovaná prehliadka hradu s hradným kapitánom v slov. jazyku
Organizátor: BBSK. Spoluorganizátor: Hradné múzeum vo Fiľakove
Miesto: Fiľakovský hrad.

20. 9. o 15:00 Oberačkový sprievod

Organizátori: Mesto Fiľakovo, Iuvenis Neogradiensis, ZO Csemadok, MsKS
Miesto: Fiľakovo, štart od MsKS

20. 9. o 18:00 Večer mladých talentov

René Krága – spev, Kökény Zoltán – tanec a módna prehliadka DaMarco (Danyi Adrián Márk)

Organizátor: Mestské kultúrne stredisko

Miesto: Mestské kultúrne stredisko – spoločenská sála

21. 9. o 19:00 Ásó, kapameg a nagy!

Divadelné predstavenie v maď. jaz.
Organizátor: Mestské kultúrne stredisko
Miesto: Mestské kultúrne stredisko – divadelná sála

27. 9. o 9:00 IVECO FIRE CUP

Organizátor: DHZ mesta Fiľakovo
Miesto: Fiľakovský hrad

27. 9. o 19:00 a 21:00 Poklady Stodoly:

Pál Baláz Karmen – Patocska Olivér – Rómeó Vérzik akustický koncert.
Organizátor: Iuvenis Neogradiensis
Miesto: Penzión Bebek – Stodola

28. 9. o 9:00 Fiľakovský hradný beh

Organizátor: ŠK Novohrad Fiľakovo
Miesto: Fiľakovský hrad

do 17. 10. Výstava s názvom

„Obnova kúrie Koháryovcov“

Organizátor: Hradné múzeum vo Fiľakove, 47. skautský zbor Štefana Koháryho

Miesto: Mestské vlastivedné múzeum

do 15. 11. Výstava

„Poklady Novohradu – Depoty mincí z územia regiónu“

Organizátor: Hradné múzeum Fiľakovo
Miesto: Fiľakovský hrad – Bebekova veža

mesto Poltár

5. 9. - 6. 9. Dni mesta Poltár

Festival ponúkne nielen súťaž v jedení gombocov, ale aj ukážky ich tradičnej a modernej prípravy, remeselné stánky, domácu kuchyňu, tvorivé dielne a atrakcie pre deti. Hudobný program bude skutočne bohatý: vystúpiť FS Poltarica, DFS Kukučky, FS Háj-RS, Kmeťoband, Drišľak, vokálna skupina Fragile, energickí AC/DC BA Revival a zábava s Twenty ve Expres Party.
Miesto: Námestie osloboditeľov

27. 9. Pivný festival

Kultúrne leto sa rozlúči vo veľkom štýle, Pivným festivalom, ktorý prinesie výber remeselných pív, hudbu a pohodu, ako stvorenú na záver letnej sezóny.

TIRÁŽ: REKUS – regionálny kultúrny mesačník. Vydáva: Novohradské osvetové stredisko (NOS), Ulica J. Kármána 2, 984 01 Lučenec, IČO 0045020 094. Registrovaný na Ministerstve kultúry SR. Evidenčné číslo EV 3991/10. ISSN 1338-9939. Telefón: 047/45 12 703, e-mail: rekus@noslc.sk. Redaktor: Ján Šnúrik a kolektív NOS. Grafická úprava: Renáta Adamová. Zodpovedný: Mgr. Stanislav Spišiak, riaditeľ Novohradského osvetového strediska Lučenec, email: noslc@noslc.sk. Tlač: Novohradské osvetové stredisko Lučenec, www.noslc.sk, FB: <https://www.facebook.com/novohradskaosveta>

Autorské práva vyhradené. Ďalšie šírenie, rozmnožovanie textov, fotografií a grafiky je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. Uzavierka materiálov do nasledujúceho čísla je v utorok do 12:00 v týždni vydania regionálneho kultúrneho mesačníka. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčne upraviť alebo aj neuverejniť. Anonymné príspevky nezvberujeme. Počas podujatí budú zhotovované foto/video dokumentácie pre propagačné účely: REKUS, web, sociálne siete (facebook, instagram). NEPREDAJNÉ

VIDIEČANOVA HABOVKA 2025

Regionálne kolo
postupovej súťaže a prehliadky
hudobného folklóru dospelých

**13. septembra 2025
o 15:00**

**Kultúrny dom
Cinobaňa**

Vstupné: 2 €

ODBORNÝ GARANT

PROFILOVÝ KONCERT
BRATISLAVA HOT SERENADERS

SINCE
1991

WWW.SERENADERS.SK

18.9. 18:00

REDUTA LUČENEC

VSTUPENKY: SIET TICKETPORTAL.SK
A CAFE LEHAR REDUTA

u. fond na podporu umenia

Z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

PO STOPÁCH JUBILANTOV NOVOHRADU

Daniel Maróthy
200. výročie narodenia

Koloman Banšell
175. výročie narodenia

Július Bodnár
155. výročie narodenia
80. výročie úmrtia

Elena Maróthy-Šoltésová
170. výročie narodenia

4. SEPTEMBRA 2025 OD 8:30

8:30 STRETNUTIE PRI PAMÄTNEJ TABULI E. M. ŠOLTÉSOVEJ V LUČENCI

9:15 POLOŽENIE VENCOV PRI HROBE KOLOMANA BANŠELLA NA CINTORÍNE V LUČENCI

10:00 OBEC MAŠKOVÁ – PAMÄTNÁ TABUĽA D. MARÓTHYHO
Návšteva pamätnej izby
Kultúrny program – divadelná scéna

11:00 OBEC LUBOREČ
Návšteva pamätnej izby, kostola, hrobu D. Maróthyho
Položenie vencov k pamätnej tabuli D. Maróthyho a E. M. Šoltésovej
Kultúrny program – FS Ipeľ

12:45 OBEC UDERINÁ – PAMÄTNÁ TABUĽA J. BODNÁRA
Položenie venca

13:30 OBEC TOČNICA – PAMÄTNÁ TABUĽA K. BANŠELLA
Premietanie filmu o živote a diele K. Banšella
Občerstvenie

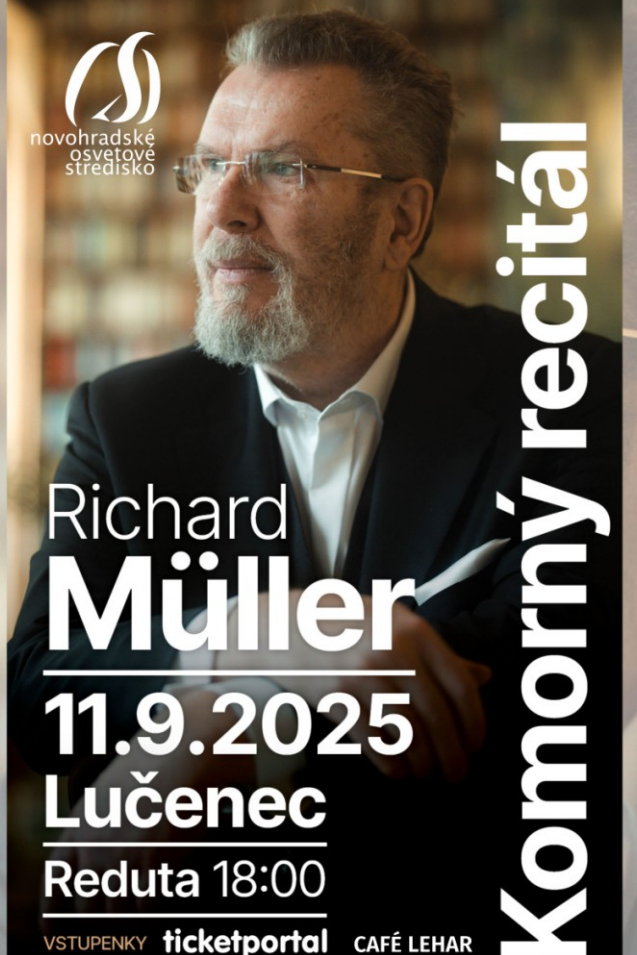
14:30 UKONČENIE PODUJATIA, NÁVRAT DO LUČENCA

novohradské
osvetové
stredisko

Richard Müller

11.9.2025

Lučenec

Reduta 18:00

VSTUPENKY **ticketportal** CAFÉ LEHAR

Komorný recitál